

331.835 (471) TSL

**Työväen
Sivistys-
liitto TSL ry.**

**Toiminta-
kertomus
1980**

Toimintakertomuksen kuvat: Reijo Forsberg, Pekka Kinnari, Jorma Kytölä, Mauri Rautia. Toimitus: Marketta Kaunismaa. Piirrokset: Riitta Kainulainen.

**KERTOMUS
TYÖVÄEN SIVISTYSLIITTO TSL ry:n
TOIMINNASTA VUONNA 1980**

Sisällys

I	Toimintavuoden arviointia	3
II	Hallinto	4
	1. Jäsenjärjestöt ja edustajakokous	4
	2. Liittotoimikunta	4
	3. Opintokeskuksen johtokunta	5
	4. TSL:n kehittämistoimikunta	5
	5. Toimistovaliokunta	6
	6. Ruotsinkielisen sihteeristön johtokunta	6
	7. Alatoimikunnat	
	8. Opintojärjestöt ja opintojärjestöjen neuvottelupäivät	6
	9. Piirijärjestöt ja piirijärjestöjen neuvottelukunta	7
	10. TSL:n edustus järjestöissä	7
III	Henkilökunta	8
IV	Yleisjohto ja taloudenhoito	9
	1. Kansainvälinen toiminta	9
	2. Tiedotustoiminta	10
	3. Taloudenhoito	10
	4. Ranta-Toivalan kurssikeskus	11
V	Opintotoiminta	11
	1. Yleistä	11
	2. Opintokerhotoiminta	12
	3. Opinto-ohjaajakoulutus	13
	4. Kurssitoiminta	14
	5. Luentotoiminta	15
	6. Kirjeopetus	16
	7. Opintoaineistojen tuotanto ja menekki	16
VI	Ruotsinkielinen toiminta	17
VII	Kulttuuritoiminta	18
	1. Kulttuuritapahtumat	18
	2. Muu kulttuuritoiminta	19
VIII	Lausunnot ja kannanotot	20
IX	Liiton talous	22
X	Tilastot ja liitteet	26

Jäsenjärjestöt ja edustajakokousedustajat	26
TSL:n alatoimikuntien jäsenet	28
Opintokerhot	29
Opinto-ohjaajakoulutus	39
Kurssitoiminta	40
Luentotoiminta	47
Kirjeopetus	48
Opintoaineistot	49
Kulttuuritapahtumat	50

I Toimintavuoden arviointia

Vuonna 1980 osallistui erilaiseen TSL-toimintaan koko maassa noin 255 000 henkeä. Edellisenä vuonna osanottajia oli noin 230 000. Luvut eivät tietenkään tarkoita yksilöitä vaan osanottajia eri toimintamuodoissa. Sama ihminen on voinut osallistua monenlaiseen toimintaan.

Opintotoimintaan osallistui 155 303 ja kulttuuritapahtumiin noin 100 000 henkeä. Kulttuuritapahtumien tilastoinnissa ei ainakaan toistaiseksi olla päästy tarkoihin lukuihin. Edellisenä vuonna osallistujien määrä arvioitiin samansuuruiseksi. Kulttuuriharrastusryhmiä ei ole vielä ryhdytty tilastoimaan.

Kun vuonna 1979 opintotoimintaan osallistui 129 556 ja viime vuonna 155 303 henkeä, voidaan todeta, että kertomusvuonna mentiin määrällisesti eteenpäin varsin voimakkaasti. Kasvu oli 25 747 osanottajaa eli 20 prosenttia.

Opintotoiminnan kasvu oli käytännöllisesti katsoen kokonaan kurssitoiminnan kasvua. Kurseille osallistui 68 000 henkeä eli lähes 20 000 osanottajaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Opintokerhojen jäsenten määrä suorastaan hieman väheni ollen viime vuonna 60 402. Ensimmäisen kerran kurssilaisten määrä nousi ja heti varsin selvästi suuremmaksi kuin opintokerholaisten. Tapahtuma on kansansivistyksellisesti hyvin merkittävä, koska opintokerho ja kurssi ovat muotoina varsin erilaisia. Varsinkin jos kerholaisten määrä edelleen alenee, on tilanne huolestuttava ja pakottaa työväenliikkeen vakavaan kansansivistyspoliittiseen syvennymiseen. Opintokerhon valtionapukohtelun parantamisen puolesta ei ole käyty varsinaiseen taisteluun. Opintokerhon merkitystä kansanvaltaisena ja luovuutta tukevana sivistystyön muotona on vain periaatteellisella tasolla korostettu. TSL on kyllä käyttänyt opintokerhotoimintaan jatkuvasti huomattavan määrän voimavaroja. Opinto-ohjaajakoulutusta on harjoitettu suuressa määrin ja opintoaineistoja on tuotettu runsaasti.

Luentotoiminta lisääntyi viime vuonna. Luennoille osallistui 20 615 henkeä. Edellisenä vuonna oli osanot-

tajia 17 145. Luentotoiminnalla olisi mitä ilmeisimmin paljon nykyistä enemmän kysyntää, mutta valtiovalvallaan tietoisesti hillitsemispolitiikan seurauksena ei sitä ole päästy voimaperäisesti laajentamaan.

TSL:n sivistystyö, varsinkin opintotoiminta, on ennenkaikkea järjestökohtaisesti eriytynyttä jäsenjärjestöjen sisäistä sivistystyötä. Kurssitoiminnassa ovat opintojärjestöjen järjestämät yleiset kurssit lisääntymässä, mutta suurin osa opintojärjestöjenkin kurssista on järjestökohtaisesti eriytyneitä. Opintojärjestöjen kulttuuritapahtumat ovat enimmäkseen kaikille yhteisiä. Luultavasti opinto- ja piirijärjestöjen voimistumisen myötä lisääntyy myös niiden yleisen, kaikille jäsenjärjestöilleen ja niiden jäsenille yhteisen opintotoiminnan määrä. Sitä kehitystä on pidettävä hyvin myönteisenä ja sitä on syytä kaikin tavoin tukea. Mitään aihetta ei ole pelätä sen heikentävän jäsenjärjestöjen saamia palveluja. Päinvastoin sen edellyttämä ja aikaansaama lisääntyvä järjestömuotoisen kansansivistystyön julkisuus on eduksi koko TSL:ään järjestyneelle työväenliikkeelle.

Sisällöllisesti TSL:n opintotoimintaa hallitsevat järjestölliset ja yhteiskuntatiedolliset kysymykset. Taloustiedon opiskelu on verrattain vähäistä, eivätkä sitä varten tuotetut korkeatasoiset opintoaineistot ole saaneet suurta kysyntää osakseen. Vielä merkillepantavampaa on luonnontieteellisten ja teknologisten kysymysten käsittelyn vähäisyys, mikä on yleinen ilmiö kaikessa vapaassa sivistystyössä maassamme. Asiantilan korjaamiseksi on syytä tehdä jotakin, koska luonnontieteet ja niiden teknologiset sovellutukset muodostavat ihmisen elämän perustan nyt ja tulevaisuudessa.

Alueellisesti TSL-toiminta vaihtelee paljon. Kaikkialla ei ole yhtä hyviä edellytyksiä, eikä opinto- ja piirijärjestöjen aikaansaannoksia ole mahdollista yksiselitteisesti vertailla keskenään. Toiminnan alueelliseen erittelyyn on kuitenkin syytä kiinnittää lisääntyvää huomiota, sillä on helposti osoitettavissa esimerkkejä sekä opinto- että piirijärjestöistä, että olemassaoleviakaan edellytyksiä ei ole käytetty hyödyksi läheskään täydellisesti.

Seuraavien vuosien arviointeihin jääköön toiminnan

Työryhmien puheenjohtajina ovat toimineet: TSL:n Tienviitat-työryhmä: Arvo Salo, järjestörakennetyöryhmä: Lauri Ihalainen, toimintaorganisaatiotyöryhmä: Jussi Pikkusaari, rahoitustyöryhmä: Maunu Ihalainen, opintotoiminnan työryhmä: Jari-Pekka Jyrkänne, kulttuuritoiminnan työryhmä: Seppo Ylinen ja ruotsinkielisen sivistystoiminnan työryhmä: Ingmar Svedberg.

5. Toimistovalioikunta

TSL:n toimistossa asioita valmistelevana ja toimistoasioita käsittelevänä elimenä on toiminut toimistovalioikunta, joka on kokoontunut tiistaisin. Toimistovalioikuntaan ovat kuuluneet Jussi Pikkusaari puheenjohtajana, Seppo Berg, Teuvo Ikonen, Pekka Gronow, Matti Lahtinen, Pertti Humppila, Risto Talonen, Jorma Turunen, Henrik Wulff, ammattiosaston edustajana Brita Seppänen sekä sihteerinä Marketta Kaunismaa.

6. Ruotsinkielisen sihteeristön johtokunta

Liiton ruotsinkielistä toimintaa käytännössä ohjaavana ja valvovana elimenä on toiminut ruotsinkielisen sihteeristön johtokunta. Johtokuntaan ovat kuuluneet Ingmar Svedberg puheenjohtajana, Ira Forsius, Margaretha Björklund, Mikael von Nandelstadh, Sinikka Salonen-Saxen, Anders Björklöf, Kurt Gustafsson, Anne Vuorinen ja Mirja Holmberg sekä tarkkailijoina Hans Jern ja Alf-Erik Helsing. Toimiston edustajina ovat olleet Rolf Johansson, Jan-Erik Wiik sekä Brita Seppänen sihteerinä.

7. Alatoimikunnat

Liiton alatoimikuntia on 12. Ne toimivat opinto- ja kulttuuritoiminnan eri tahojen neuvoa-antavina ja ideoivina eliminä. Useimmat alatoimikunnat antoivat lausunnon liiton toimintasuunnitelmasta ja monet myös kehittämistoimikunnan mietinnöstä. Alatoimikuntien jäseninä on lähes 150 alansa asiantuntijaa ja työväenliikkeen toimitsijaa. Luettelo alatoimikuntien jäsenistä liitteessä.

8. Opintojärjestöt ja opintojärjestöjen neuvottelupäivät

Toimintavuoden päättyessä opintojärjestöjen määrä oli 103. Vuoden aikana perustettiin kaksi uutta opintojärjestöä, TSL:n Mäntyharjun ja TSL:n Sysmän—Hartolan opintojärjestöt. Liiton tuella voitiin vuoden aikana palkata oto-toimitsija 12 opintojärjestöön.

Kertomusvuoden päättyessä opintojärjestöissä oli kaikkiaan 224 koko- tai osa-aikaista toimitsijaa, kurssi-sihteeria ja opintoneuvojaa, jotka opintojärjestöjen toimikuntien tukena ovat vastanneet työväen sivistystyön eteenpäinviemisestä paikallisella tasolla.

Opintojärjestöt jakaantuivat piireittäin seuraavasti:

Etelä-Hämeen piiri: Hausjärven, Hämeenlinnan seudun, Janakkalan, Lahden seudun, Lounais-Hämeen, Riihimäen—Lopen ja Valkeakosken seudun opintojärjestöt.

Helsingin piiri: Helsingin opintojärjestö.

Keski-Suomen piiri: Joutsan—Luhangan, Jyväskylän seudun, Jämsän seudun, Keuruun seudun, Kolmen Koon, Pihtiputaan, Saarijärven, Viitasaaren seudun ja Äänekosken—Suolahden seudun opintojärjestöt.

Kuopion piiri: Koillis-Savon, Kuopion, Leppävirran, Siilinjärven seudun, Sisä-Savon, Varkauden ja Ylä-Savon opintojärjestöt.

Kymen piiri: Anjalankosken, Haminan seudun, Imatran seudun, Joutsenon, Kotkan seudun, Kouvolan seudun, Kuusankosken ja Lappeenrannan seudun opintojärjestöt.

Lapin piiri: Kemin, Koillis-Lapin, Länsirajan, Pohjois-Lapin, Rovaniemen ja Tornion opintojärjestöt.

Mikkelin piiri: Heinolan seudun, Itä-Savon, Juvan seudun, Kangasniemen, Mikkelin seudun, Mäntyharjun, Pieksämäen seudun ja Sysmän—Hartolan opintojärjestöt.

Oulun piiri: Haukiputaan—lin seudun, Itä-Pohjanmaan, Jokilaaksojen, Kainuun, Koillismaan, Oulun seudun ja Raahen seudun opintojärjestöt.

Pohjanmaan piiri: Eteläisen Suupohjan, Kokkolan seudun, Kurikan seudun, Lapuan seudun, Lestijoki-

laakson, Perhonjokilaakson, Pietarsaaren seudun, Seinäjoen, Vaasan ja Vaasan l. itäisen alueen opintojärjestöt.

Pohjois-Hämeen piiri: Kangasalan seudun, Lempäälän—Pirkkalan—Vesilahden, Manttan seudun, Nokian, Oriveden seudun, Tampereen, Virtain—Ruoveden ja Ylöjärven—Kurun opintojärjestöt.

Pohjois-Karjalan piiri: Ilomantsin seudun, Joensuun seudun, Keski-Karjalan, Lieksan, Outokummun seudun ja Ylä-Karjalan opintojärjestöt.

Satakunnan piiri: Euran—Säkylän—Köyliön, Harjavan seudun, Huittisten seudun, Kankaanpään seudun, Parkanon seudun, Porin seudun, Rauman seudun, Vammalan seudun ja Ylä-Satakunnan opintojärjestöt.

Uudenmaan piiri: Espoon, Hyvinkään, Järvenpään, Keravan, Kirkkonummen, Lohjan seudun, Loviisan, Luoteis-Uudenmaan, Länsi-Uudenmaan, Nurmijärven, Porvoon seudun, Tuusulan ja Vantaan opintojärjestöt.

Varsinais-Suomen piiri: Loimaan seudun, Salon seudun, Turun seudun ja Uudenkaupungin opintojärjestöt.

Opintojärjestöjen neuvottelupäivät pidettiin 17.—18. 5. 1980 Lahdessa, Lahden kauppaoppilaitoksen suojissa. Päivien aiheena oli »Opintojärjestökeskeinen toimintajärjestelmä». Neuvottelupäiville osallistui 80 edustajaa opinto- ja piirijärjestöistä sekä 21 liiton toimihenkilöä.

TSL:n Lahden seudun opintojärjestö järjesti päivien yhteydessä työväeniltamat.

9. Piirijärjestöt ja piirijärjestöjen neuvottelukunta

Toimintavuoden päättyessä liitolla oli 14 piirijärjestöä ja vastaava määrä piiritoimistoja:

Helsingin piirijärjestö (piiritoimisto Helsingissä), Keski-Suomen piirijärjestö (Jyväskylä), Kuopion piirijärjestö (Kuopio), Kymen piirijärjestö (Kotka), Lapin piirijärjestö (Rovaniemi), Mikkelin piirijärjestö (Mikkeli), Oulun piirijärjestö (Oulu), Pohjanmaan piirijär-

jestö (Seinäjoki), Pohjois-Hämeen piirijärjestö (Tampere), Pohjois-Karjalan piirijärjestö (Joensuu), Satakunnan piirijärjestö (Pori), Uudenmaan piirijärjestö (Helsinki) ja Varsinais-Suomen piirijärjestö (Turku).

Kaikissa piiritoimistoissaan työskennellyt päätoiminen piirisihteeri.

Toimintavuoden aikana palkattiin Pohjois-Karjalaa lukuunottamatta kaikkiin piiritoimistoihin koko- tai osapäivätoimiset piiritoimistonhoitajat yhteistyössä paikallisten TSL-järjestöjen ja eräissä tapauksissa VTVL:n kanssa. Toimistohenkilökunnan palkkaus on merkinnyt TSL:n piirijärjestöjen ja piiritoimistojen palvelukyvyn huomattavaa tehostumista.

Liiton alueellisesta toiminnasta ovat ensisijaisesti vastanneet piirisihteerit. Piirisihteerit ovat toimineet piirijärjestöjen sihteerinä. He ovat toimintavuoden aikana tehneet aktiivisesti valistusmatkoja piirinsä opintojärjestöihin ja niiden paikallisiin jäsenjärjestöihin.

Piirijärjestöjen neuvottelukunta kokoontui liittotoimikunnan kutsusta 4.—5. 10. 1980 Helsingissä. Kokouksen avajana toimi pääsihteeri Jussi Pikkusaari. Kokouksessa käsiteltiin vuoden 1981 toimintasuunnitelmaluonnosta ja vuosien 1982—1983 KTS-luonnosta. Osanottajia oli 20 piirin edustajaa ja 15 liiton toimiston edustajaa.

10. TSL:n edustus järjestöissä, laitoksissa ja toimikunnissa

Liitto on lähettänyt edustajansa jäsenjärjestöjen edustajakokouksiin ja kansansivistysjärjestöjen yhteisiin neuvottelutilaisuuksiin. Tämän lisäksi liitolla on ollut edustajia eri elimissä mm.seuraavasti:

Folke Bernadotten Muistosäätiön hallintoneuvosto: Seppo Berg.

Helsingin Kansankonservatorion hallintoneuvosto: Pekka Gronow, Ritva Penttonen ja Onni Turtiainen,

Helsingin yliopiston vapaan sivistystyön toimikunta: Jorma Turunen,

Kansanvalistusseuran radio- ja televisiotoimikunta: Marketta Kaunismaa,

Kansansivistysrahaston TSL:n rahaston hoitokunta:

Arvo Salo puheenjohtajana, Jussi Pikkusaari, asiamiehenä Seppo Berg,

Kirjastoasiain neuvottelukunta: Sulo Hentula,

Suomalaisen kirjallisuuden edistämisvarojen valtuuskunta: humanistisessa osastossa Niilo Johansson sekä yhteiskunnallistaloudellisessa osastossa Matti Lahtinen,

Suomi—Neuvostoliitto-Seuran kansansivistysjaosto: Pertti Humppila,

SAK:n koulutusvaliokunta: asiantuntijajäsenenä Pentti Vainio,

Voionmaan Opiston johtokunta: Risto Talonen,

SDP:n koulutusjaosto: Risto Talonen, Jussi Pikkusaari,

SDP:n koulutuspoliittinen työryhmä: Jussi Pikkusaari,

Työväen Akatemian johtokunta: Matti Lahtinen,

Vapaan sivistystyön yhteisjärjestön hallitus: Risto Talonen,

Vapaan sivistystyön yhteisjärjestön koulutustoimikunta: Jorma Turunen,

Aikuisopintojen tutkintotoimikunta: Matti Lahtinen,

Venäjänkielen edistämissäätiön hallitus: Pentti Järvinen.

Valtion kansansivistyslautakunta: Jussi Pikkusaari,

Kansainvälisen solidaarisuussäätiön valtuuskunta: Jussi Pikkusaari, hallituksessa Seppo Berg.

III Henkilökunta

Yleisjohto ja taloudenhoito

Pääsihteeri: Jussi Pikkusaari

Talouspäällikkö: Seppo Berg

Toimistos sihteeri: Marjatta Tuomainen

Opintotoiminta

Opintojohtaja: Teuvo Ikonen

Rehtori: Matti Lahtinen

Tiedotussihteeri: Marketta Kaunismaa

Toimisto-osasto

Toimistopäällikkö: Henrik Wulff

Kirjanpitäjä: Tuula Huovinen

Kassanhoitaja: Maire Kymäläinen

Toimistosiihteerit: Pirkko Karttunen äitiyslomalla 18. 1. saakka, virkavapaalla 9. 7. saakka, Lea Vairola 9. 8. saakka, Brita Seppänen virkavapaa 5. 10.—5. 12., Kaija Matikainen 3. 11.—5. 12., Riitta Kainulainen

Toimistonhoitajat: Irene Koski, Tarja Welling, Lea Vairola 1. 11. alkaen.

Kanslistit: Mervi Harklin, Paula Lahti, Pirjo Kemppe, Helena Railuoto äitiyslomalle 11. 8. alkaen, Sirpa Kivisalmi 10. 10. saakka, Merja Nässling 1. 12. alkaen, Brita Iittiläinen 1. 11. alkaen, Lea Vairola 30. 10. saakka

Kurssisihteeri: Asta Heikkilä

Monistaja: Timo Rautiainen

Opiskelukirjeenvaihtajat: Liisa Hurri, Pirjo Härmäläinen äitiyslomalla 31. 3. saakka, Brita Iittiläinen 31. 10. saakka, Eila Lahtinen, Aino Tikka

Konekirjoittajat: Mirja Sjöholm, Sirkku Mononen 7. 9. saakka, Leena Saari 1. 10. alkaen.

Siivooja: Kaarina Liinamaa

Keskuksenhoitaja: Kaija Matikainen, Merja Nässling 1. 9.—5. 12.

Varastoapulainen: Asser Rinkinen asepalvelus 4. 12. alkaen, Timo Schmidt 20. 11. alkaen

Lähetit: Merja Sutinen 18. 1. saakka, Merja Nässling 14. 1. alkaen 31. 8. saakka, Katrina Kilpilampi 1. 11. alkaen

Tilapäiset toimistotyöntekijät: Nina Jusslin 10. 6.—31. 10, Marja Jauhiainen 1. 1.—31. 3., Merja Leskinen 1. 1.—29. 2.

Pedagoginen osasto

Pedagoginen sihteeri: Jorma Turunen

Toimittajat: Aino Juppala, Risto Juntunen 1. 3. alkaen, Eine Mikkonen 29. 2. saakka, Helvi Ollikainen äitiyslomalla 31. 5. saakka, virkavapaalla 30. 8. saakka, Leila Vesanen äitiyslomalla 18. 11. alkaen

Keskusosasto

Koulutussihteeri: Pertti Humpila

Opintosihteerit: Lassi Ahtiainen, Pentti Järvinen, Vuokko Laaksonen äitiyslomalla 7. 5. saakka, virkavapaus 31. 8. saakka, Eija Parikka 31. 8. saakka, Aulis Soininen, Pentti Vainio, Seppo Vettenranta, Jan-Erik Wiik, Kari Virtanen, Rolf Johansson

Alueosasto

Järjestösihteeri: Risto Talonen

Piirisihteerit: Reijo Aaltonen (Pohjanmaa), Lauri Honkanen (Kymi), Erkki Koljonen (Pohjois-Häme), Kaarlo Kuokkanen (Kuopio), Erkki Pekola 30. 11. saakka (Uusimaa), Pertti Rantanen 1. 6. alkaen (Helsinki), Teuvo Romppanen (Oulu), Sulo Suuntala (Keski-Suomi), Terttu Tuomi (Etelä-Häme), Matti Vannekari (Satakunta), Jouko Kauppinen (Pohjois-Karjala), Antti Lehkonen (Mikkeli), Heikki Lensu (Lappi), Seppo Ansamaa (Varsinais-Suomi).

Toimistonhoitajat: Pirjo Hämäläinen 1. 4. alkaen (Helsinki, Uusimaa), Riitta Virtanen 1. 1. alkaen (Satakunta), Marja-Liisa Tykkyläinen 1. 1. alkaen (Kuopio), Raija Yli-Hukkala 1. 1. alkaen (Pohjanmaa), Pirjo Kilpeläinen 14. 1. alkaen (Kymi), Outi Tamminen 1. 2. alkaen (Varsinais-Suomi), Anja Mäki 1. 2. alkaen (Etelä-Häme), Maarit Tervo 1. 3. alkaen (Lappi), Pirkko Lämsä 1. 3. alkaen (Oulu), Tuula Hynynen 1. 3. alkaen (Pohjois-Häme), Helinä Jäppinen 17. 3. alkaen (Mikkeli), Kaija Lappalainen 1. 4. alkaen (Keski-Suomi), Tarja Suuntala 1. 2.—18. 3. (Keski-Suomi), Kaija Hiltunen 1. 1.—29. 2. (Pohjois-Häme).

Kulttuuritoiminta

Osastopäällikkö: Pekka Gronow

Kulttuurisihteerit: Alpo Halinen, Sulo Hentula, Ritva Penttonen, Tapani Vauhkonen

Toimittaja: Marketta Kaunismaa

Toimistosihteeri: Pirkko Rautiainen, Kaija Matikainen 1. 9.—30. 11.

Toimistoapulainen: Marja Kari

Ranta-Toivala

Talonmies: Arto Teroheimo 30. 11. saakka, Jorma Häkkinen 1. 12. alkaen.

Emäntä: Ritva Teroheimo 30. 11. saakka, Maire Pietikäinen

Keittiöapulainen: Elsa Ikonen.

IV Yleisjohto ja taloudenhoito

1. Kansainvälinen toiminta

a) Pohjoismainen yhteistyö

Pohjolan TSL:n edustajakokoukseen 23.—25. 4. 1980 Bommersvikissa osallistuivat Timo Ronkainen, Seppo Ylinen, Seppo Berg ja Rolf Johansson.

Pohjolan TSL:n työvaliokuntaan kuului Rolf Johansson.

Genevekoulun kurssille 24. 5.—5. 7. 1980 osallistuivat Suomesta Johan Backman, Martti Havin, Maija-Liisa Häyrinen, Sirpa-Liisa Jyrkänne, Hilikka Kolhinen, Heikki Luukkanen, Jorma Palola ja Timo Tanner.

Manchesterkoulun kurssille 2. 5.—25. 7. 1980 osallistuivat Suomesta Irma Kosonen, Risto Kovanen ja Aulikki Penttinen.

b) Työväen sivistysliittojen

kansainvälinen federaatio (FWEA)

IFWA:n 12. yleiskonferenssi oli 9.—11. 6. Norjassa. Liittoa edustivat konferenssissa Teuvo Ikonen ja Marketta Kaunismaa. Jussi Pikkusaari valittiin IFWEA:n hallituksen varapuheenjohtajaksi toimikaudeksi 1980—1983.

Jussi Pikkusaari osallistui IFWEA:n hallituksen kokouksiin 20.—23. 2. Israelissa ja 31. 10.—2. 11. Dublinissa.

c) Yhteistyö Friedrich Ebert-säätiön kanssa

Liiton 10-henkinen valtuuskunta oli FES:n vieraana Saksan Liittotasavallassa 14.—25. 4. Valtuuskuntaa johti Teuvo Ikonen.

d) Yhteistyö Znanijeseuran ja Neuvostoliiton tiede- ja kulttuurikeskuksen kanssa

VSY:n vieraana ollut Znanijeseuran kolmehenkinen valtuuskunta oli liiton vieraana 28. 10. 1980. Valtuuskuntaan kuuluivat fil.tohtori rehtori Boris Vladimirov, kasvatust. prof. Tatjana Ilyina ja päätoimittaja professori Spartac Chernik.

Neuvostoliiton kulttuuri- ja tiedekeskuksessa järjestettiin 28. 10. luentopäivä aiheista Kansalaisjärjestöjen merkitys yhteiskunnallisessa kehitystyössä Neuvostoliitossa ja NKP:n suhtautuminen kansainväliseen sos.dem. liikkeeseen.

e) Muu toiminta

VSY:n nelihenkiseen valtuuskuntaan, joka vieraili 18.—29. 11. Puolassa TWP:n vieraana osallistui liiton edustajana Marketta Kaunismaa.

TSL syksy 1980

Opintoaineistot
Kurssit
Luennot
Ympäristö-
opiskelu 80
ABF:s svenska studieverksamhet

Unkarin TIT:n edustaja Jozsef Albert oli TSL:n vieraana 10. 9.

2. Tiedotustoiminta

Tiedotustoimintaa on hoidettu perinteisin keinoin. Ulkoisessa tiedottamisessa tärkeimpiä kanavia olivat liiton jäsenjärjestöjen lehdet sekä T-lehdet. Tärkeimmistä tapahtumista on tiedotettu myös Yleisradion ja porvarillisten tiedotusvälineiden kautta.

Sekä keväällä että syksyllä julkaistiin esite, joka sisälsi tiedot opintoaineistoista, kursseista ja luentotoiminnasta. Se jaettiin maksutta mm. opintokerhojen ohjaajille ja jäsenjärjestöjen opintosuhteille sekä eri tilaisuuksissa. Säännöllisessä kirjeyhteydessä oltiin opinto- ja piirijärjestöihin, opintokerhoihin sekä jäsenjärjestöjen perusyhdistysten opintosuhteisiin.

Tiedotustoiminnan ongelma oli työvoimapula. Tiedotussihteeri toimitti koko vuoden myös Aikamerkkiä, jolla oli aikaisemmin kokopäiväinen toimittaja.

3. Taloudenhoito

Budjettiseuranta on tapahtunut ATK-talousraporttien avulla kuukausittain tapahtuneilla tulostuksilla. Oma tallennin ja kirjanpitosovellutuksen monipuolinen hyväksikäyttö ovat lisänneet yksiköiden mahdollisuutta seurata talousarvionsa toteutumista. Toimintavuoden aikana on kehitetty kurssitoimintaa varten järjestelmä, joka mahdollistaa kurssitoiminnan ennakkolaskutuksesta luopumisen vuoden 1981 alusta. Tämä mahdollistaa kurssitoiminnan tilitysten ja selvitysten huomattavan yksinkertaistamisen.

Ennakkolaskutuksesta luopumisen mahdollisti asetus kurssitoiminnan valtionavun ennakosta ja suositus vuoden 1980 kurssitoiminnan valtionavun tilityksen jäämisestä siirtymävaiheen pääomaksi.

ATK:n talouteen liittyvät sovellutukset mm. kurssitoiminnan valtionaputilitykset ovat mahdollistaneet toiminnan kasvusta huolimatta entistä nopeamman ja tarkemman asioiden hoidon.

4. Ranta-Toivalan kurssikeskus

TSL:n Ranta-Toivalan kurssikeskuksen oma kurssitarjonta on kehittynyt suotuisasti. Kurssikeskuksessa pidettiin vuoden aikana yhteensä 61 kurssia, joista viikonloppukursseja 28 ja arkivuorokausikursseja 33. TSL:n kulttuurilomakursseilla on ollut ratkaisevaa laatua olevaa merkitystä TSL:n kurssikeskukselle. Kurseille osallistui 1300 henkilöä. Saunatilaisuuksia oli 99 ja näissä kävijöitä 2055 henkilöä. Honkapirtissä pidettiin kokouksia ja muita tilaisuuksia yhteensä n. 50 ja näissä oli kävijöitä n. 1300 henkilöä.

Yhteensä kurssikeskuksissa järjestetyissä tilaisuuksissa kävi lähes 4700 henkilöä. Kurssilaisvuorokausia oli lähes 3500.

TSL:n kulttuurilomat Ranta-Toivalassa ovat olleet erittäin suosittuja. Lentopalloa pelattiin innolla.

V Opintotoiminta

1. Yleistä

Aikuiskasvatuksen kehittämistyö lähti tosiasiallisesti liikkeelle vuoden 1980 aikana. Toukokuussa 1980 Aikuiskoulutuksen johtoryhmä jätti opetusministeriölle Aikuiskoulutuksen kehittämisen yleissuunnitelman ja ehdotti, että opetusministeriö ryhtyisi yleissuunnitelmaa esitettäviin toimenpiteisiin.

Yleissuunnitelma sisältää mittavan määrän erilaisia perus- ja osaprojekteja, joista monet tulevat aikanaan vaikuttamaan myös Työväen Sivistysliiton ja järjestömuotoisen sivistystyön toimintaan. TSL:n kannalta kaikkein keskeisimmät projektit ja toimikuntatyöt käynnistyvät kuitenkin vasta vuoden 1981 aikana.

Laki ammatillisen kirjeopiskelun ja -opetuksen valtionavusta astui voimaan syyskuun 1. päivänä 1980, mutta lailla ei nykyisen sisältöisenä ole vaikutusta TSL:n kirjeopiston toimintaan. Lain laajentaminenkaan ei tulle lähitulevaisuudessa kysymykseen, koska nykyisenkin lain käytännön soveltamisessa on ilmennyt taloudellisia ongelmia.

Työväen Sivistysliiton opintokeskuksen toiminnan kannalta varsin tärkeä oli se asetusmuutos, joka hyväksyttiin asetukseen opintokeskusten valtionavusta valtioneuvostossa lokakuussa 1980. Asetusmuutoksen myötä kurssi- ja luentotoiminta saatettiin valtionavun ennakon piiriin, mikä parantaa jatkossa huomattavasti kurssi- ja luentotoiminnan käyttöä erityisesti paikallisella tasolla. Asetusmuutos merkitsi samalla sitä, että TSL:n opintokeskus saattoi vuoden 1981 alusta lukien luopua kurssien ennakkolaskutuksesta.

Työväen Sivistysliiton opintokeskuksen harjoittama opintotoiminta on edelleen ollut selvästi laajinta koko maassa muihin opintokeskuksiin verrattuna, niin opintokerho- kuin kurssi- ja luentotoiminnankin osalta. Laki opintokeskusten valtionavusta oli vuoden 1980 loppuun mennessä ollut voimassa viisi vuotta, ja lain vaikutukset ovat heijastuneet eri opiskelumuotojen käyttöön. Ensimmäistä kertaa TSL:n historiassa toisen maailmansodan jälkeen lyhytkursseille osallistui enem-

män opiskelijoita kuin opintokerhotyöhön. Kun opintokerhojen ja kerholaisten määrät ovat pysyneet suunnilleen samoina, niin lyhytkurssien ja kursseilla osallistujien määrät kasvoivat vuonna 1980 erityisen voimakkaasti.

Eri opiskelumuotojen käyttöä selvitetään tarkemmin jäljempänä.

2. Opintokerhotoiminta

Opintokerho-opiskelu on edelleen Työväen Sivistysliiton keskeisiä toimintamuotoja. Opintokerhot ovat kuitenkin viimeisen viiden vuoden aikana joutuneet kärsimään siitä, että ne saavat toimintaansa valtionapua vain markkamääräisenä; eri perustein kuin opinto-ohjaajakoulutukseen sekä kurssi- ja luentotoimintaan, joiden menoihin myönnetään 80 %:n valtionapu. Tämä tilanne on johtanut siihen, että ennen kaikkea ammatitiedistysliike ja poliittinen työväenliike käyttävät koulustoiminnassa yhä enemmän lyhytkursseja.

Tästä huolimatta Työväen Sivistysliitto on pyrkinyt nostamaan opintokerhojen laadullista tasoa mahdollisimman korkealle korostamalla opinto-ohjaajakoulutuksen ja kirjallisen opintokerhoaineiston merkitystä kerhojen ohjauksessa. TSL on pitänyt tavoitteenaan, että mahdollisimman moni opinto-ohjaaja on käynyt opinto-ohjaajien peruskurssin ja että mahdollisimman monella opintokerhon jäsenellä on oma, TSL:n tuottama opintoaineistonsa.

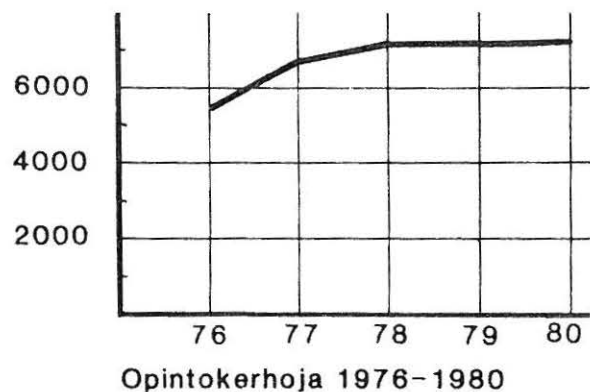
Työväen Sivistysliiton opintokeskus järjesti maaliskuussa 1980 opintokerhoseminaarin, jossa varsinkin puolisesti pohdittiin opintokerhotyön eri puolia — ennen muuta opintokerhojen valtionapusäädöksiä, opinto-ohjaajakoulutusta sekä opintoaineistotuotantoa. Seminaarin tuloksia on sittemmin käytetty hyväksi TSL:n omassa kehittämistyössä ja vuoden 1980 aikana istuneessa, opetusministeriön asettamassa Opintokerhon valtionaputyöryhmässä.

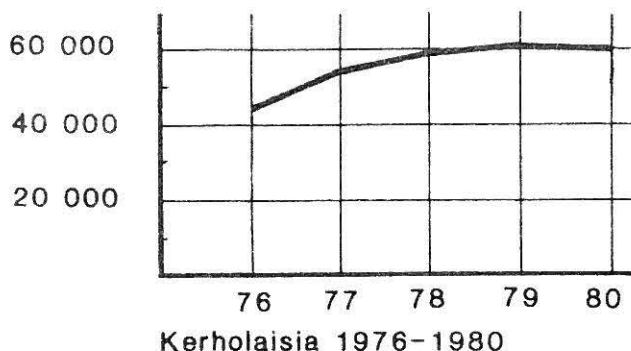
a) Valtionapua saaneet opintokerhot

Valtionapua saaneiden opintokerhojen määrä kasvoi vuonna 1980 vajaalla 30 opintokerholla. Kaiken kaikkiaan vuonna 1980 valtionapua sai 7 246 opintokerhoa, kun määrä edellisvuonna oli ollut 7 219 opintokerhoa.

Opintokerhoille myönnettävän valtionavun enimmäismäärä oli vuonna 1980 200 mk, ja kerhoissa oli opiskelijoita kaikkiaan 60 974, joista naisia 38 604 ja miehiä 22 370. Opiskelijamäärän pienehkö laskeminen edellisvuoteen verrattuna johtuu siitä, että vuonna 1980 toimi aikaisempaa runsaammin kolmen jäsenen opintokerhoja. Keskimäärin opintokerhoa kohti oli 8.4 opiskelijaa. Tarkemmat luvut valtionapukerhojen jakautumisesta järjestöittäin, lääneittäin sekä opiskelemaisaiheen mukaisesti löytyvät toimintakertomuksen tilasto-osasta.

Oheinen käyrä kertoo sen kehityksen, jota on tapahtunut opintokerhomäärässä viimeisen viiden vuoden ajan — eli opintokeskuslain ollessa voimassa. Vuosina 1978—1980 kerholuvut ovat pysyneet jokseenkin samoina. Tilastojen lähempi tarkastelu kuitenkin osoittaa eri järjestöjen kesken tapahtuneen vaihtelun. Selvästi eniten opintokerhoja on edelleen perustettu Eläkkeensaajien Keskusliiton peruosastoihin, ja EKL:n opintokerhojen jatkuva nousu onkin taannut opintokerhojen kokonaismäärän säilymisen viime vuosina samana.

b) Ilmoittautuneet opintokerhot

Työväen Sivistysliittoon ilmoittautui vuonna 1980 7 691 opintokerhoa, mikä on 104 kerhoa vähemmän kuin vuonna 1979. Opintokerhomäärien kehitys eri järjestöjen kesken oli samansuuntainen kuin valtionapukerhoissakin, joskin ammattiyhdistysliikkeen opintokerhomäärät ovat kääntyneet hienoiseen nousuun — kiitos Kunnallisten Työntekijäin ja Viranhaltijain liiton voimakkaan panoksen vuonna 1980. Sen sijaan sosiaalidemokraattisten järjestöjen alaisuuteen liittyneiden opintokerhojen määrä laski vuonna 1980. EKL:n osuus TSL:oon ilmoittautuneista opintokerhoista oli varsin korkea: 7 691:n opintokerhon kokonaismäärästä peräti 3 158. Tarkemmat luvut Työväen Sivistysliittoon ilmoittautuneista opintokerhoista järjestöittäin sekä piiri- ja opintojärjestöittäin löytyvät toimintakertomuksen tilasto-osasta.

3. Opinto-ohjaajakoulutus

Opintotiedottaminen, avustaminen opintotoiminnan järjestämisessä sekä opintokerhon sisällöllisen ja toiminnallisen tason nostaminen korostuivat voimakkaimmin opintokerhon ohjaajien ja opintosihteerien koulutuksessa. Tähän koulutukseen osallistuivat jo kerhojen ohjaajina toimivat ja ohjaajan työhön valmennettavat.

Ohjaajakoulutuksen opiskelumuotoja olivat lyhyet iltatilaisuudet ja yhdestä viiteen päivään kestävät lyhytkurssit. Kurssien tukena käytettiin itseopiskeluun ja oheismateriaaliksi tuotettuja opintotoiminnan opaskirjasia. Tärkein kurssimuoto oli edelleen kaksipäiväinen viikonloppukurssi, jonka aikana oli mahdollista myös käytännön harjoituksin perehtyä opintokerhon toimintaan ja opintotoiminnan järjestämiseen erilaisissa yhdistyksissä.

Perinteiset opintokerhon perus- ja jatkokurssit on toteutettu ns. yleisenä opintotoimintana. Muut kurssit on eriytetty joko jäsenjärjestöittäin tai ainekohtaisina aina tarpeen mukaan.

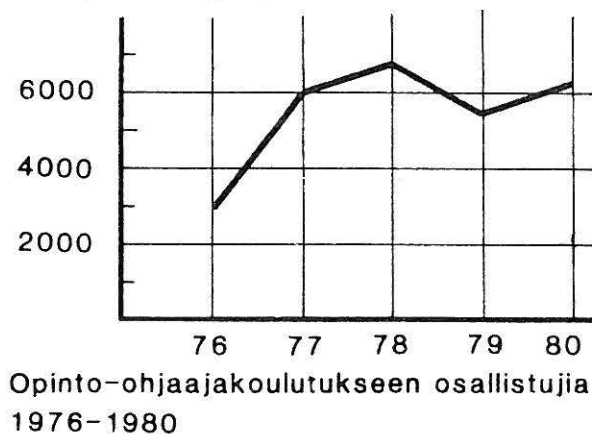
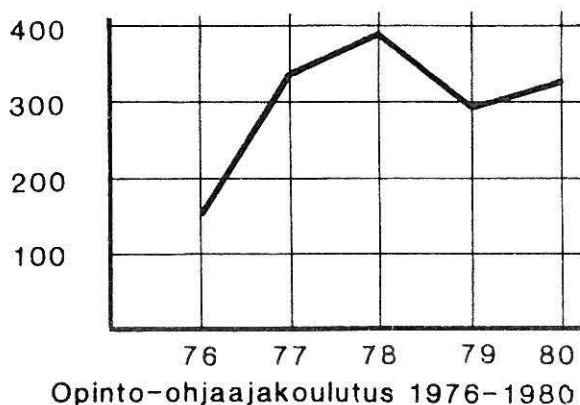
Määrällisesti opinto-ohjaajakoulutuksessa ei ole päästy toimintasuunnitelman sisältämiin tavoitteisiin. Pääsyyinä tähän ovat olleet opiskelijahankinnassa esiintyneet ongelmat. Kursseja on jouduttu peruuttamaan hakijoiden vähyyden vuoksi. Ohjaajakurssit ovat olleet maksullisia ja niiden menot on katettu kurssimaksuilla.

Toimivinta opinto-ohjaajakoulutus on ollut ammattiyhdistysliikkeen, sosiaalidemokraattisten järjestöjen ja sosiaalisten järjestöjen piirissä, koska näiden tahojen koulutusjärjestelmät ovat edellyttäneet ainakin jossain määrin perus- ja jatkokurssien käymistä. Ainoana opintokeskuksena Työväen Sivistysliitto on pystynyt järjestämään 4—5 päivän mittaisia jatkokursseja sekä opintokerhojen ohjaajille että opintosihteeille.

Oheisen käyrän mukaan ohjaajakurssin ja ohjaajakoulutukseen osallistuneiden määrä on neljän viimeisen vuoden aikana pysynyt jokseenkin samana. Määrät nousivat vuonna 1980 jonkin verran edellisvuodesta, mutta eivät yltäneet vuoden 1978 tasolle, jolloin

TSL:ssä uusittiin ohjaajakoulutuksen opetussuunnitelmat.

Kaiken kaikkiaan ohjaajakoulutukseen osallistuneiden määrä on opintokerhomäärään verrattuna suhteellisen korkea, mutta tarkasteltaessa lähemmin tilasto-osassa olevaa taulukkoa huomataan, että osanottajamäärät jakautuvat varsin epätasaisesti eri pituisten opiskelumuotojen kesken. Yli puolet, lähes 4000 henkeä oli osallistunut kolmen tunnin koulutustilaisuuksiin, kun taas kaksipäivisille viikonloppukursseille osallistuneiden määrä jäi vähäisemmäksi. Tilasto-osassa oleva lääni- ja koulutusmuotokohtainen tilasto on virallinen, kouluhallituksen edellyttämä ja toinen opinto- ja toimintatahoittainen tilasto taas ilmentää tilannetta opintokeskuksen sisällä.

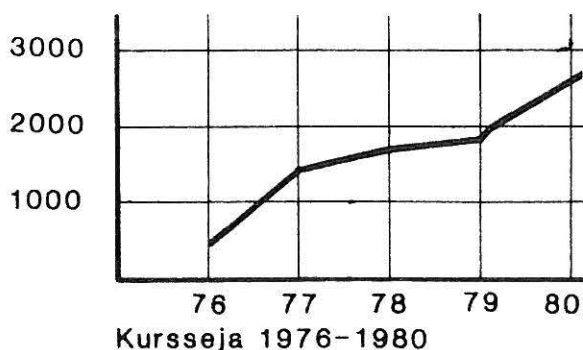

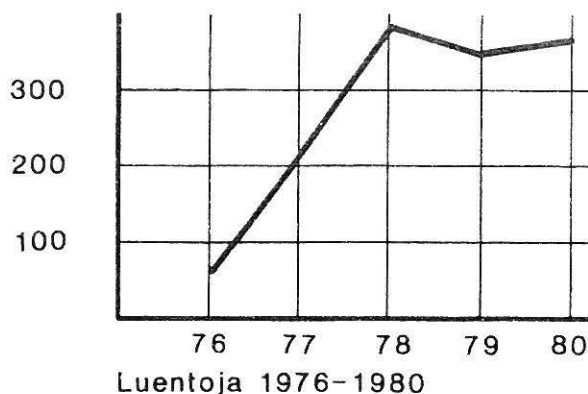
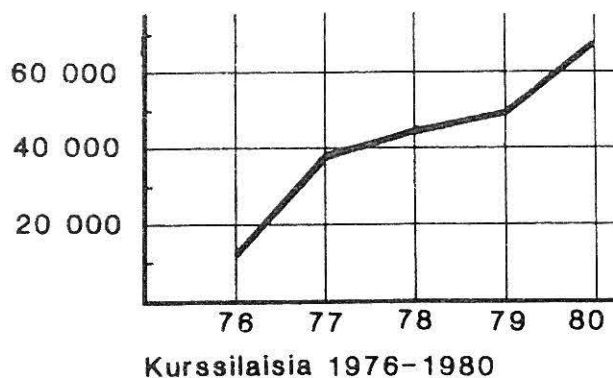
4. Kurssitoiminta

TSL:n opintokeskuksen kurssitoimintaa on vuonna 1980 leimannut voimakas määrällinen kasvu. TSL:n kautta toteutettiin vuonna 1980 yli 2500 kurssia eli lähes viisi kertaa enemmän opintokeskuslain alaisia kursseja kuin vuonna 1976, jolloin opintokeskuslaki eli ensimmäistä vuottaan. Erityisen voimakasta lisäys on ollut juuri edellisvuoteen verrattuna; vuosina 1977-78 kurssimäärät pysyivät suunnilleen samoina opintokeskuksen henkilökunnan kasvuun kohdistettujen jäädytystoimien takia.

Kurssitoiminnan nopea kasvu on väistämättä merkinnyt sitä, että opintokeskuksen oma panos kurssien järjestäjänä ja toteuttajana on entisestään vähentynyt. Samalla opintokeskuksen tehtäväksi on tullut toimintamahdollisuuksien takaaminen yhä enemmän eri kanssajärjestäjien kurssitoiminnalle. Ylivoimaisesti eniten kursseja toteutti TSL:n kautta ammattiyhdistysliike ammattiliittoineen. TSL:n ja sen opintokeskuksen omat kurssit ovat suurimmalta osin olleet kulttuuriosaston erilaisia harrastajakursseja.

Liiteosan tilastoissa on tarkemmat tiedot myös kurssitoiminnasta vuonna 1980, sen jakautumisesta järjestöittäin sekä opintoaineiden mukaisesti. Markkamääräisesti kurssitoiminta on ollut opintotoiminnan

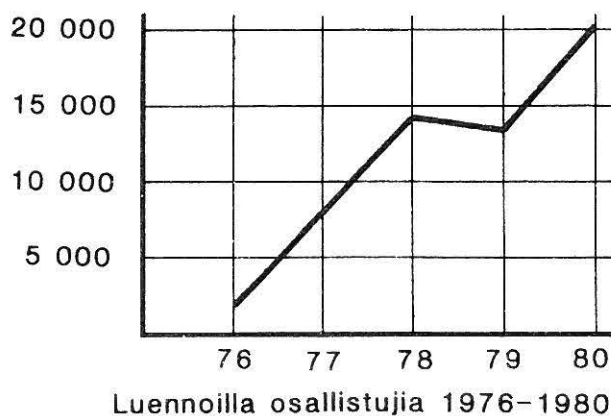

muodoista selvästi laajinta, sillä sen kokonaismenot nousivat vuonna 1980 aina yli 3,5 miljoonan markan. Tästä huolimatta kurssit eivät toteutuneet ennakkosuunnitelmien mukaisesti, vaan melkoinen osa jouduttiin peruuttamaan.

5. Luentotoiminta

Luentotoiminta oli edelleen TSL:n opintomuodoista vähiten käytetty ja samalla satunnaisin. Tämä johtui siitä, että luentotoimintaan osoitetut määrärahat olivat erittäin vähäiset. Näin ollen luentoja ei voitu toteuttaa suunnitelmallisesti, muihin koulutusmuotoihin kytkettynä ja laajempien koulutuskokonaisuuksien osina. Toisaalta luentoja voitiin nyt käyttää tarpeen vaatiessa keinona reagoida nopeasti yhteiskunnallisesti tai muutoin merkittäviin ja kiinnostusta kohottaviin, ajankohtaisiin kysymyksiin.

Myös luentoja määrällinen kehitys on säilynyt kolmen viimeisen vuoden ajan jokseenkin samana, mikä ilmenee oheisesta, vuosien 1976–80 kehitystä kuvaavasta käyrästä. Luentotilaisuuksien osallistujien määrät

olivat korkeimmillaan vuonna 1980, mutta toisaalta luentotilaisuuksien määrässä ei ylletty vuoden 1978 lukujen tasolle. Eniten luentotoimintaa järjestivät TSL:n piirijärjestöt yhdessä paikallisten ja alueellisten järjestöjen kanssa. Luentotoiminnan tilasto luentoja jakautumisesta lääneittäin löytyy toimintakertomuksen liiteosastosta.

6. Kirjeopetus

Opintokerhojen sekä yksittäisten henkilöiden kirjeellinen opiskelu on edelleen vähentynyt lievästi. Väheneminen koskee ennen kaikkea ammattiyhdistysopiskelua, joka tosin vastaa lähes 80 prosentista koko kirjeellisestä opiskelusta.

KTV-liittomme aineiston innokas kirjeellinen opiskelu pelasti kirjeellisen opiskelun suuren laskun.

Eniten opintokerhoja ilmoittautui kirjeellisesti opiskelemaan aineistoja KTV-liittomme (150), Mielenterveys työelämässä (111) ja Ammattiyhdistystiedon perusteet (100). Yksinopiskelijoita oli eniten Englannin kielen kurssissa START (26).

Kirjeopiskelun vuonna 1980 alkanut syvälinen uudistus tuottaa tuloksia opiskelijamäärässä vasta vuonna 1982.

Aloittaneiden, todistuksen saaneiden opintokerhojen määrät näkyvät liiteosan taulukoista myös aihealueittain.

7. Opintoaineistojen tuotanto ja menekki

Toimintavuoden aikana valmistui 20 uutta tai uusittua suomenkielistä ja kolme uutta ruotsinkielistä aineistoa. Aineistoista 11 tuotettiin ay-jäsenjärjestöille ja 4 sosiaalidemokraattisille jäsenjärjestöille.

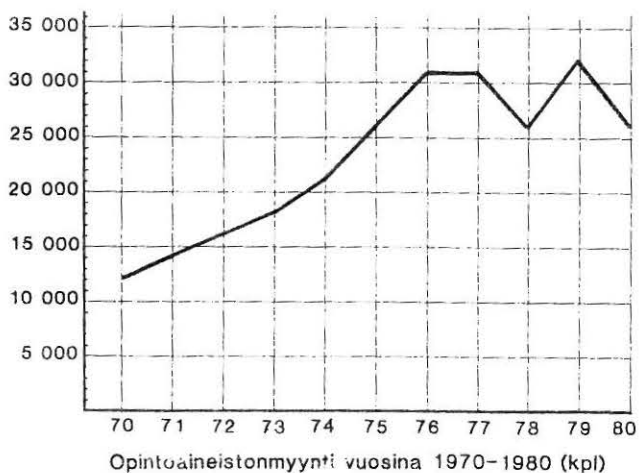
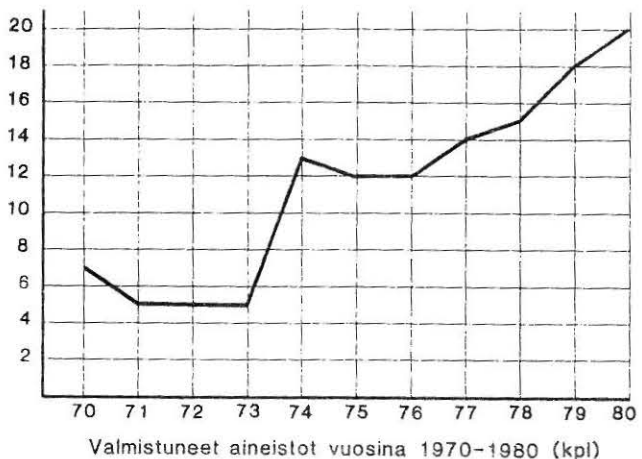
Aineistojen opinnollista laatua on parannettu ohjannan osalta. Joihinkin aineistoihin on liitetty myös ohjeet aineiston käytöstä lyhytkurssimateriaalina. Lisäksi vuoden aikana on etsitty uusia ulkoasuratkaisuja.

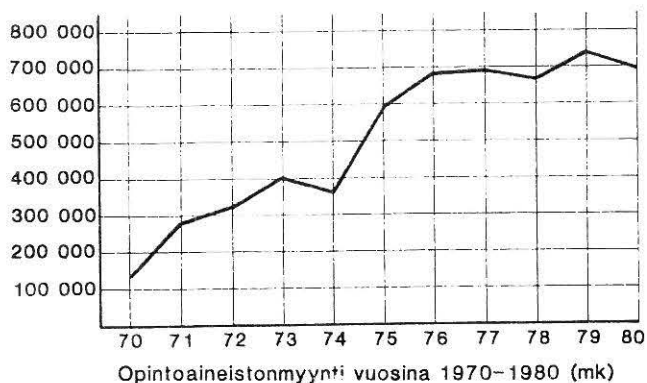
Vaikka toimintavuoden aikana tuotetun aineiston määrä oli sama kuin vuonna 1979 laski aineiston myynti yli 6000 kappaleella eli vuoden 1978 tasolle.

Suurin oli lasku sosiaalidemokraattisille järjestöille tarkoitettujen aineistojen menekissä (3500 kpl). Aineiston menekin laskua selittää varsin pitkälle lokakuussa pidetyt kunnallisvaalit ja niiden aiheuttamat painotöiden viivästymiset. Kaikkiaan kuusi aineistoa valmistui marras-joulukuussa ja kahden aineiston valmistuminen siirtyi yli vuodenvaihteen.

Varsinaista menestysaineistoa ei kuluneena vuonna ollut. Ammattiyhdistysaineistoista myytiin eniten aineistoja KTV-liittomme (2700) ja Työlainsäädäntö I (2050). Poliittisista aineistoista myytiin eniten aineistoja Sosialidemokratian perusteita (1400) ja Kunnallisvaalit -80 (1300). Muista myytiin eniten aineistoa Koukoustoiminta (1000) ja KK:n aineistoa Toimintakirja jäsenoimikunnille (700).

Oheiset käyrät kuvaavat valmistuneiden opintoaineistojen määriä ja myyntiä 1970–80.

VI Ruotsinkielinen toiminta

TSL:n ruotsinkielinen sihteeristö on alatoimikunta, jolla on ohjesääntönsä mukainen edustajisto ja toimikunta. Toimikunta ohjaa ja valvoo sihteeristön toimintaa.

Helmikuussa 1980 sihteeristö vietti 30-vuotisjuhlaansa vastaanotolla ja kirjallisuusseminaarilla. Laajaa huomiota herättänyt seminaari käsitteli aihetta »Suomenruotsalainen työväenkirjallisuus tänään»; alustajina olivat mm. kirjailijat Erik Andrén, Anna Bondestam, Ralf Nordgren ja kriitikko Ingmar Svedberg.

Toimintavuotena pyrittiin järjestölliseen kehitykseen ja toimintakentän laajentamiseen. Syksyllä pidettiin Helsingissä ensimmäiset ruotsin- ja kaksikielisten opintojärjestöjen neuvottelupäivät. Neuvotteluja on käyty opintojärjestön perustamiseksi Paraistenseudulle. Ahvenanmaalla sensijaan perustettiin oma TSL-järjestö, ABF på Åland, joka on maakuntahallitukselta anonut oikeutta perustaa opintokeskus.

Opintotoiminta sosialidemokraattisessa kentässä liittyi kunnallisvaaleihin, joihin valmistauduttiin Kunnallisen 1980-aineistoa opiskelemalla. Suomen Ruotsalaisen Työväenliiton kanssa järjestettiin useita kunnallispoliittisia seminaareja myös paikallisesti. Val-

taosa poliittisen puolen opintokerhoista opiskeli kunnallispolitiikkaa.

Ay-opintotoiminnassa jatkettiin KTV:n kanssa aloitettua opintokerhokampanjaa aiheena »Demokratia työpaikoilla». Kampanjasta saatuja kokemuksia käytettiin hyväksi Metalli- ja Liikeliitoissa, joiden kanssa sihteeristö järjesti vastaavia kampanjoita pienemmissä puitteissa.

EKL:n kanssa harjoitettu yhteistyö tuotti myös hyvää tulosta Pohjanmaalla. Tilastot ruotsinkielisestä opintotoiminnasta ovat liitteessä.

Sihteeristön perinteinen kesäkurssi järjestettiin 22.—28. 6. KTV:n kurssikeskuksessa Karjaalla. Aiheena oli Sosialidemokratia ja nuorisio. Osanottajia oli parisenkymmentä Norjasta, Tanskasta, Ruotsista ja Suomesta.

Kulttuuritapahtumia järjestettiin Paraisilla ja Pietarsaareissa. Aiheina olivat mm. kirjallisuus, kehitysyhteistyö ja luonnonsuojelu.

Aineistotuotannon kalleudesta ja toimittamiseen liittyvistä käytännön ongelmista on keskusteltu sihteeristön toimikunnassa. On pyritty käyttämään hyväksi muiden järjestöjen ja yhteisöjen aineistoa ja itse tuottamaan huokeita opintomateriaaleja. Toimintavuotena ovat ilmestyneet mm. seuraavat aineistot: »KAT-vårt förbud», »Väl mött» ja »Skall vi förändra principprogrammet».

TSL:n ruotsinkielinen sihteeristö toimii myös K.A. Fagerholmin opintorahaston hallituksena. Rahasto osallistui Kansan Sivistysrahaston järjestämään »Huominen kasvaa tänään»-suurkeräykseen.

VII Kulttuuritoiminta

Vuoden 1980 aikana on selvästi ollut havaittavissa kasvavaa kiinnostusta kulttuuritoimintaan, erityisesti kulttuuritapahtumien järjestämiseen sekä liiton jäsenjärjestöissä että paikallisissa TSL:n opintojärjestöissä. TSL:n kulttuuriosasto on eri tavoin ollut mukana näiden tapahtumien järjestelyssä.

Kauaskantoinen merkitys on myös sillä, että liiton jäsenjärjestö SAK on vuoden aikana pannut alulle ensimmäisen kulttuuripoliittisen ohjelmansa valmistelun. Tämän työn voidaan odottaa johtavan kulttuuritoiminnan lisääntymiseen ammattiyhdistysliikkeessä.

1. Kulttuuritapahtumat

TSL:n valtakunnallisena kulttuuritapahtumana oli Vaasassa 9.—10. 8. yhteistyössä Kemian työntekijäin liiton kanssa järjestetty Kemian kulttuuripäivät. Tapahtumaa jatkoi eri ammattiryhmien kulttuuritapahtumien sarjaa ja esitteli monipuolisesti Kemian työntekijöiden kulttuuriharrastuksia.

TSL:n Etelä-Hämeen piirin järjestämä Työväen musiikkitapahtuma, joka tänä vuonna järjestettiin Valkeakoskella 25.—27. 7., on käytännössä kasvanut kaikkien TSL-toiminnassa mukana olevien tahojen valtakunnalliseksi tapahtumaksi. Työväen musiikkitapahtuman eri tilaisuuksiin osallistui tänä vuonna noin 25 000 kuulijaa. Tapahtuman eniten huomiota herättäneet esiintyjät olivat Arja Saijonmaa, joka piti konsertin Auvo Sarmannon yhtyeen säestyksellä, sekä englantilainen kansanmusiikin ja työväenlaulujen tutkija A.L. Lloyd, joka esitti englantilaista työväenlauluperinnettä kahden vuosisadan ajalta.

TSL:n toimintaa lähellä on myös Jyväskylän talvi, valtakunnallinen työväen kulttuuritapahtuma, jonka muodollisena järjestäjänä on TSL:n Jyväskylän opintojärjestö. Kunnia talven kasvusta kuuluu kuitenkin Jyväskylässä toimivien työväenjärjestöjen muodostamalle toimikunnalle, joka on kantanut käytännössä vastuun talven onnistumisesta.

Arja Saijonmaa valloitti salintaisten yleisön Valkeakoskella.

Tämän lisäksi useimmat TSL:n piiri- ja opintojärjestöt järjestivät vuoden aikana yhden tai useampia kulttuuritapahtumia. Kaiken kaikkiaan 63 opintojärjestöä, kaksi kolmasosaa liiton opintojärjestöistä, oli toimeenpannut vuoden aikana ainakin yhden tapahtuman. Tapahtumien määrässä oli edelliseen vuoteen verrattuna selvää kasvua. Sen sijaan yhteenlaskettu yleisömäärä ei ollut kasvanut aivan samassa suhteessa, mikä merkitsee liitolle suurta haastetta tapahtumien tason kohottamiseksi ja tiedottamisen tehostamiseksi. Kaiken kaikkiaan paikallisia TSL-tapahtumia oli noin 200, ja niissä yleisöä noin 50 000 henkeä. Tapahtumien yhteinen budjetti oli noin 400 000 markkaa, mikä peitettiin pääsylipputulolla, opintojärjestöjen jäsenmaksutulolla sekä kuntien ja läänien avustuksilla. Jos edellä mainitut kolme suurta tapahtumaa otetaan myös huomioon, TSL-kulttuuritapahtumiin osallistui vuoden aikana yli 100 000 henkeä.

Monet alueelliset TSL-tapahtumat ovat jo muodostuneet vakiintuneiksi, laajalla alueella tunnetuiksi tapahtumiksi. Tällaisia ovat esimerkiksi Forssassa

Pumpulienkelin kulttuuripäivät (Lounais-Hämeen opj), Jämsän äijän päivät, Lapin Ruskapäivät sekä Tornionjoen molemmiin puolin järjestetty »Rajatonta työväenkulttuuria» ja Oulun piirin työläistapahtuma.

Mutta yhtä merkittäviä olivat kymmenet konsertit, näyttelyt, teatteriesitykset ja muut pienet tapahtumat, monet paikkakunnilla joilla säännöllistä kulttuuritarjontaa ei juuri ole.

(Tiedot kulttuuritapahtumista liitteessä).

TSL:n keskitetysti hoitama **sivistystyö työmailla** on painottunut pienimuotoisten kulttuuritapahtumien järjestämistä työpaikoilla. Useissa kymmenissä työpaikkavierailuissa on kulttuurin keinoin tehty tunnetuksi myös opintotoiminnan merkitystä.

Suurimmat työpaikkavierailut tehtiin Neuvostoliiton Kostamukseen, jossa TSL:n toimesta järjestettiin kahdet iltamat. Kirkkonummella jatkui yhdessä Metallityöväen liiton kanssa työpaikkakulttuuritoiminnan kokeilu, jonka puitteissa työpaikalla toimi useita eri kulttuurialojen harrastuskerhoja.

Lisäksi kulttuuriosasto avusti **jäsenjärjestöjä** monissa kulttuuritoimintaan liittyvissä kysymyksissä.

Esimerkkinä tästä mainittakoon Työväen Urheiluliiton järjestämä Tapio Rautavaaran muistokonsertti. Konsertissa esiintyneet Eino Grön, Reijo Kallio, Tapani Kansa, Katri Helena, Heikki Kinnunen, Erkki Liikanen, Esa Pakarinen, Harri Saksala, Arttu Suuntala, Liisa Tavi, Songilo ja Koiton laulu lahjoittivat palkionsa Kansan Sivistysrahaston Tapio Rautavaaran rahastolle.

2. Muu kulttuuritoiminta

Kulttuuritapahtumien järjestämisestä on muodostunut TSL:n sekä sen piiri- ja opintojärjestöjen näkyvin kulttuuritoiminnan muoto. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että muu kulttuuriharrastus olisi jätetty syrjään. Kulttuuriharrastuksen muotojen moninaisuus on kuitenkin aiheuttanut sen, ettei nykytilanteessa, järjestö-

muotoisen kulttuuritoiminnan valtionapujärjestelmän puutteessa, ole kautta maan voitu yhtä painokkaasti edistää kaikkia harrastusmuotoja.

Eräissä TSL:n jäsenjärjestöissä kulttuuriharrastuksella on perinteisesti ollut tärkeä asema. Erikoisjärjestöjen Työväen Näyttämöiden Liiton ja Suomen Työväen Musiikkiliiton lisäksi mm. Eläkkeensaajien, SNK:n ja kotkaliikkeen piirissä on vilkasta harrastustoimintaa. TSL on toiminut näiden järjestöjen kanssa yhteistoiminnassa mm. koulutuksen järjestämiseksi. Viime vuosina on kuitenkin ollut havaittavissa, että TSL:n opintojärjestöt ovat ryhtyneet perustamaan uusia kuoroja, näyttämöitä ja ohjelmaryhmiä sellaisille paikkakunnille, joissa jäsenjärjestöjen vastaavaa toimintaa ei ole. Esimerkiksi Konnevedelle, Turenkiin ja Kangasalle oli vuonna 1980 perustettu TSL:n toimesta kuoro.

Monilla paikkakunnilla TSL:n piirissä on myös ollut harrastajataiteilijoiden toimintaa. Etelä-Hämeen työläistäiteilijoiden näyttely vieraili vuoden aikana Joensuussa ja Lieksassa. Kuvataiteen harrastajien yhteiselimenä toimiva TSL:n **kuvataidetoimikunta** (noin 800 jäsentä) järjesti kesäkurssin, näyttelykäyntejä ja perinteiset kuvataidearpajaiset.

TSL:n **työmaakirjasto** välittää kirjalaatikoita sellaisille työmaille, joiden työntekijöillä ei käytännössä ole mahdollisuutta käyttää hyväkseen kunnallisia kirjastopalveluja. Suurin kirjavalikoima oli Kostamuksen työmaalla. Uusista kohteista mainittakoon eräät merivartioasemat.

TSL:n perustama **työväentalomuseo** muuttaa toimintaansa. Museon kannatusyhdistykseksi perustettiin syksyllä 1980 Työväenperinteen tutkimus-niminen yhdistys, jonka kotipaikka on museon sijaintikunta Riihimäki. TSL liittyi yhdistyksen jäseneksi ja työväentalomuseo päätettiin siirtää uuden yhdistyksen omistukseen niin pian kuin se on muodollisesti mahdollista.

Aikamerkki ilmestyi vuoden aikana kahdeksan kertaa 16-sivuisena tabloid-kokoisena julkaisuna. Lehti on TSL:n äänenkannattaja ja kulttuurilehti. Aikamerkissä käsiteltiin vuoden aikana mm. rauhanasiaa, energia- ja ympäristökysymyksiä, aseidenriisuntaa, liiton kulttuu-

Ideologista työtä edusti seminaari Filosofia—Tiede—Sosialidemokratia, joka järjestettiin joulukuussa Helsingissä. Keväällä ilmestyi liiton kustantamana Heikki Lakkalan ja Jukka Paastelan kirjoittama kirja Marxilaisen filosofian perusteet.

Nyt on myös ryhdyttävä vakavasti tutkimaan, miten turvataan sananvapaus aikana, jolloin viestintä jatkuu keskittyy ja kansainvälistyy. Tarvitaan riippumattonta, kaupallisista pyrkimyksistä vapaata lehdistöä ja kirjojen, äänilevyjen ja elokuvien julkaisutoimintaa, johon kansalaiset voivat osallistua. On myös ennakkoilulottomasti tutkittava, voitaisiinko Suomessa monien muiden Euroopan maiden tavoin lisätä järjestöjen osuutta alueellisessa radiotoiminnassa.

[illegible]

Suomeen on nyt luotu kokonainen rakenteeltaan samantapaisia lakeja, jotka koskevat liikuntaa, nuorisotoimintaa, kirjastoja, kulttuuria ja aikuiskasvatusta. 1980-luvulla näitä lakeja on kehitettävä edelleen, että tarpeeton byrokratia vähenee ja eri alojen yhteistoiminta helpottuu.

Työväen Sivistysliiton lausunto mietinnöstä »Pohjoismaisten radio- ja televisio-ohjelmien satelliittilähetykset» (lyhennelmä).

Pohjoismaista TV-satelliittia koskeva mietintö on poikkeuksellisen laaja ja hyvin valmisteltu. Pohjoismaissa ei ole koskaan aikaisemmin selvitetty näin perusteellisesti uuden, kehitteillä olevan tekniikan mahdollisia vaikutuksia kulttuuriin ja tiedonvälitykseen. Mietintö on hyödyllinen muutenkin kuin vain pohdittaessa vastausta kysymykseen, pitäisikö yhteispohjoismainen TV-satelliitti ottaa käyttöön.

Mietinnön perusteella voidaan todeta, että satelliitin kautta suoraan koteihin tapahtuvat yhteispohjoismaiset televisiolähetykset ovat teknisesti mahdollisia. Lähetykset voitaisiin toteuttaa joko niin, että kaikki pohjoismaiset TV-kanavat olisivat samanaikaisesti kaikkien pohjoismaisten TV-katsojien valittavissa (mahdollisesti myös tekstitettyinä katsojan äidinkielellä), tai sitten suppeampana, mahdollisesti toimitettuna yhden kanavan vaihtoehtona.

Mietinnössä on myös arvioitu ne kustannukset, joita satelliittilähetyksistä ja niiden vastaanottamisesta koituisi yhteiskunnalle ja yksityisille tv-katsojille. Lisäksi mietinnössä on selvitetty yhteispohjoismaisiin satelliittilähetyksiin liittyviä teknisiä, hallinnollisia, oikeudellisia ja ohjelmapoliittisia kysymyksiä.

Näissä käytännön kysymyksissä on monia avoimia yksityiskohtia, jotka odottavat vielä ratkaisuaan. Voidaan viitata esimerkiksi satelliittilähetyksiin liittyviin tekijänoikeudellisiin kysymyksiin, jotka epäilemättä tulisivat johtamaan pitkiin ja vaikeisiin neuvotteluihin. Mutta mikään näistä avoimista kysymyksistä tuskin on sinänsä ratkaisematon, mikäli itse pääkysymyksessä, pohjoismaisen TV-satelliitin käyttöönotossa päädytään myönteiseen ratkaisuun.

Pitäisikö yhteispohjoismaiset satelliittilähetykset siten aloittaa?

Pohjoissatelliittisuunnitelmalle on asetettu kolme kulttuuripoliittista päätavoitetta:

- pohjoismaisen kulttuuriyhteistyön vahvistaminen
- television katsojien valinnanmahdollisuuksien lisääminen
- kotimaisten televisio-ohjelmien katsomisen tekeminen mahdolliseksi muissa pohjoismaissa asuville siirtolaisille.

Nämä tavoitteet sinänsä ovat myönteisiä ja Työväen Sivistysliiton periaatteiden mukaisia. Kahta jälkimmäistä on kuitenkin syytä tutkia tarkemmin.

Kotimaan televisio-ohjelmien katsomismahdollisuus on epäilemättä siirtolaisille tärkeä. Vähintään yhtä tärkeä on kuitenkin mahdollisuus seurata äidinkielellä uuden kotimaan asioista kertovia ohjelmia. Tätä tavoitettua satelliittilähetykset eivät mitenkään edistä.

Pohjoismaiden kansalaiset käyttävät tällä hetkellä television katseluun enemmän aikaa kuin mihinkään muuhun kulttuuritoimintaan tai tiedonvälityksen seuraamiseen. Uusien valinnanmahdollisuuksien tarjoaminen television katsojille on todella erittäin tärkeää.

Näiden valinnanmahdollisuuksien ei kuitenkaan tarvitse olla toisia tv-ohjelmia. Suomessa niinkuin muissakin pohjoismaissa on parhaillaan vireillä laajoja kulttuuripoliittisia uudistushankkeita, joiden tarkoituksena on tarjota kansalaisille entistä parempia mahdollisuuksia kulttuuriharrastuksiin ja tiedon hankintaan. Pohjoissatelliitti on nähtävä osana tätä suunnittelua.

Jos satelliitin kustannuksia verrataan muihin vireillä oleviin kulttuuripoliittisiin uudistuksiin, tai vaikkapa pohjoismaiseen yhteistyöhön muuten käytettyihin varoihin, kustannuksia on pidettävä liian suurina satelliittilähetyksistä saatavaan hyötyyn verrattuna. Tästä syystä Työväen Sivistysliiton mielestä ei ole lähivuosina tarpeen ryhtyä käytännössä toteuttamaan satelliittihanketta.

Pohjoissatelliittisuunnitelmaa ei siis ole syytä toteuttaa toistaiseksi. Sen sijaan pohjoismaisen yhteistyön puitteissa on syytä jatkuvasti seurata ja selvittää uuden viestintäteknologian kulttuuripoliittisia seurauksia.

Työväen Sivistysliitto TSL ry:n liittotoimikunnan sivistyspoliittinen kannanotto 20. 3. 1980 (lyhennelmä)

Suomessa harjoitettavan sivistyspolitiikan keskeisenä lähtökohtana on pidettävä kansanvaltaisen, tasa-arvoon tähtäävän ja henkisesti ja aineellisesti rikastuvan yhteiskuntakehityksen tukemista sivistyksellisin toimenpitein. Sivistyspolitiikan merkitys monien ongelmien maailmassa ja omassa maassamme tulee jatkuvasti lisääntymään. Poliittisilta puolueilta, etujärjestöiltä, maamme poliittiselta johdolta, elinkeinoelämlä ja koko yhteiskunnalta vaaditaan kasvavan vastuuntuntoisen huomion kohdistamista siihen.

Aikuiskasvatusta laajennettaessa on yhteiskunnan voimavaroja suunnattava korostetusti niille jo työelämässä oleville, joille yhteiskunta on heidän aikaisemmissa elämänvaiheissaan antanut vähän sivistyspalveluja. Aikuiskasvatustalitiikalla on osaltaan turvattava kansanliikkeiden omaehtoisten kulttuurien kehittyminen. Kansanliikkeiden jäsenille tulee luoda edellytykset tyydyttää sivistystarpeitaan myös omista järjestöisään. Yhteiskunnan aikuiskasvatustjärjestelmän on kokonaisuudessaan oltava taloudellisesti vahva, eriytyvä ja joustava, niin että sen palvelut ovat helposti saavutettavissa ja aikuisten ja heidän järjestöjensä ja muiden yhteisöjensä tarpeita monipuolisesti tyydyttäviä.

Järjestömuotoinen kansansivistystyö vaatii, että sillä on oltava samat toimintaedellytykset kuin valtion ja kuntien harjoittamalla sivistystoiminnalla ja elinkeinoelämän henkilöstökoulutuksella ja että sen on voitava olla kilpailukykyinen vaihtoehto kaupalliselle kulttuuritarjonnalle. Ilman sitä kansanliikkeiden toimintaedellytykset heikkenevät merkitsevästi maassamme ja maamme kansanvaltainen, yhteiskunnallisesti tasa-arvoistuva ja kulttuurisesti rikas ja monipuolinen kehitys vaarantuu. Suomalaisen yhteiskunnan vapaa kansanliikeluonne muuttuisi kaupalliseksi ja virkavaltaiseksi.

Säädettäessä lakia kunnallisesta kulttuuritoiminnasta on taattava, että päävastuu toiminnan toteuttamisesta tulee paikallisille järjestöille. Se edellyttää, että järjestömuotoista kansansivistystyötä edustavien paikallisten ja alueellisten sivistysjärjestöjen yleisiä toimintaedellytyksiä parannetaan. Niiden kunnallisten toiminta-

avustusten tasoa on huomattavasti nostettava ja niiden toimintaa tukevien valtakunnallisten sivistysjärjestöjen saamaa valtionapua on määrätietoisesti lisättävä.

Maamme aikuiskasvatuksen kehittämisessä tulee nopeasti edetä yleissuunnittelusta lainsäädännöllisten ja muiden käytännön toimenpiteiden tasolle. Vapaata kansansivistystyötä perinteellisesti edustaviksi katsottu järjestömuotoinen kansansivistystyö, kansanopistot ja kunnallista aikuiskasvatusta suorittavat kansalais- ja työväenopistot ovat kaikki perustellusti vaatineet oman alansa kehittämistoimikuntaa. Vain kansanopistotoimikunta on toistaiseksi asetettu. Opetusministeriön on viipymättä asetettava myös järjestömuotoisen kansansivistystyön valtionaputoimikunta ja kansalais- ja työväenopistotoiminnan kehittämistoimikunta.

IX Liiton talous

Kokonaistuotot olivat 16.067.699,23 markkaa. Tuloista oli kirjattu siirtosaamisina 4.644.327,87 markkaa. Summa muodostuu opintokeskuksen valtionapujärjestelmästä johtuvista valtionapueristä, kurssien kansajärjestäjien osuudesta ja muista siirtosaatavista. Kokonaiskulut olivat 16.168.541,93 markkaa. Valtionapujärjestelmästä, lähinnä kurssitoiminnasta johtuvaa väliaikaisrahoitusta on ollut 5.941.082,65 markkaa. Väliaikaisrahoituksen turvin liiton maksuvalmius on pystytty pitämään tyydyttävänä.

Opintokeskuksen arvioidut valtionaputulot olivat yhteensä 8.333.073,80 markkaa, josta opintokerhojen valtionapua on 1.381.472,80 markkaa. Liiton saama sivistysjärjestö määräraha oli 1.340.000 markkaa. Liiton jäsenmaksutulot olivat 1.290.644,35 markkaa. Lahjoitustulot olivat 325.702,79 markkaa. Liiton muut tulot olivat 4.545.980 markkaa. Lisäksi liitto sai erilaisia projektivaltionapuja yhteensä noin 183.040 markkaa lähinnä kansainvälistä toimintaa ja kulttuuritoimintaa varten.

Valtionapujen osuus tuloista oli 61,5 %. Jäsenmaksujen osuus tuloista oli 8,0 %. Liiton omat tulot olivat 30,5 % tuloista.

Työväen Sivistysliitto TSL ry:n tilinpäätös

Tuloslaskelma 1. 1.—31. 12. 1980

Varsinainen toiminta

Opintotoiminta

Tuotot

Valtionapu	6.951.601,00	
Kerhokohtainen valtionapu	1.381.472,80	
Muut tuotot	<u>3.177.257,90</u>	+ 11.510.331,70

Kulut

Valtionapuun oikeuttavat kulut

Palkat	2.459.389,89	
Vuokrat	366.519,04	
Kerhojen avustukset	1.381.472,80	
Muut kulut	6.187.480,71	
Valtionavun ulkopuol. kulut	<u>2.033.792,20</u>	— 12.428.654,64
		-- 918.322,94

Kulttuuritoiminta

Tuotot	+ 598.692,35	
Kulut	<u>— 1.217.707,41</u>	-- 619.015,06

Kansainvälinen toiminta

Tuotot	+ 220.025,13	
Kulut	<u>— 313.203,76</u>	-- 93.178,63

Talous ja hallinto

Tuotot	+ 1.500,00	
Kulut	<u>— 497.753,40</u>	-- 496.253,40

Liiton jakamattomat tuotot ja kulut

Tuotot	+ 483.869,41	
Kulut	<u>— 1.337.537,58</u>	-- 853.668,17

Kurssikeskus

Tuotot	+ 247.675,78	
Kulut	<u>— 318.816,07</u>	-- 71.140,29

Varsinaisen toiminnan kulujaama

Sijoitukset		
Tuotot		+ 49.257,72

Varainhankinta

Tuotot		
Jäsenmaksut	1.290.644,35	
Lahjoitukset	<u>325.702,79</u>	+ 1.616.347,14
Korkokulut		-- 54.869,07

Omatoiminen kulujaama

Yleisavustukset		
Järjestö määräraha		+ 1.340.000,00
Tilikauden alijäämä		<u>100.842,70</u>

Tase 31. 12. 1980

Vastaavaa

Rahoitusomaisuus

Rahat ja pankkisaamiset	402.178,11	
Myyntisaamiset	62.815,99	
Siirtosaamiset	<u>5.690.456,55</u>	6.155.450,65

Vaihto-omaisuus

Kirjat ja äänilevyt	226.142,77	
Kioskin varasto	<u>3.835,95</u>	229.978,72

Käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset menot

Maa-alueet	41.500,00	
Rakennukset	659.585,41	
Koneet ja kalusto (kurssik)	47.120,48	
Koneet ja kalusto	81.856,28	
Kirjasto	247,50	
Osakkeet ja osuudet	<u>468.155,43</u>	1.298.465,10
		<u>7.683.894,47</u>

Vastattavaa

Vieras pääoma

Lyhytaikainen		
Ennakkomaksut	5.941.082,65	
Siirtovelat	1.223.263,08	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>485.335,16</u>	7.649.680,89

Pitkäaikainen

Lainat		318.160,00
--------------	--	------------

Oma pääoma

Peruspääoma	10.000,00	
Ruotsinkiel. siht. pääoma	17.269,07	
Edellisten tilikausien alij.	— 210.372,79	
Tilikauden alijäämä	<u>— 100.842,70</u>	— 283.946,42
		<u>7.683.894,47</u>

Taseen liitetiedot

Annetut pantit

Kiinnityksiä omien velkojen vakuutena	318.160,00
Eläkevastuut	239 580,00
Muut vastuut	70 400,00

Liittotoimikunta esittää, että vuoden 1980 alijaama 100 842,70 markkaa kirjataan edellisten vuosien alijäämättilille, jonka jälkeen tilillä on alijäämää 311 215,49 markkaa.

Helsingissä maaliskuun 31. päivänä 1981

Työväen Sivistysliitto TSL ry Liittotoimikunta

Arvo Salo puheenjohtaja
Jari-Pekka Jyrkänne
Meeri Kalavainen
Unto Luhtasaari
Matti Mansikka
Veikko Oittinen
Timo Ojala
Viljo Ripatti
Timo Ronkainen
Kaarina Suonio
Ingmar Svedberg
Erkki Tapola
Jaan Vingisaar
Seppo Ylinen

Tilintarkastuskertomus

Työväen Sivistysliiton (TSL) ry:n edustajiston valitsemina varsinaisina tilintarkastajina olemme suorittaneet liiton vuoden 1980 tilinpäätöksen, kirjanpidon sekä hallinnon tarkastuksen hyvän tilintarkastustavan mukaisessa laajuudessa.

Olemme suorittaneet tarkastuksia vuoden aikana ja lisäksi on liittotoimikunnan valitsemana suorittanut tositetarkastusta apul.johtaja Paavo Friman.

Kirjanpito on hyvän kirjanpitotavan mukaisesti järjestetty ja asiallisesti hoidettu. Tilitapahtumat perustuvat asiallisesti käsiteltyyn ja hyväksyttävään tositemuistioon.

Tuloslaskelma ja tase liitetietoineen on laadittu voimassa olevien säännösten sekä hyvän kirjanpitotavan mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot liiton toiminnasta, taloudesta ja taloudellisesta tilasta. — Tilinpäätöksen mukaan tilivuoden 1980 alijäämä on mk 100.842,70.

Liiton hallinnossa ja hoidossa on noudatettu sääntöjä ja kokouspäätöksiä. Liiton asiainhoito on ollut asiallista ja liiton tarkoituksien mukaista.

Yhdistyksen omaisuus on vakuutettu turvaavasti ja vakuutukset ovat voimassa.

Tarkastuksemme tuloksena esitämme tuloslaskelman ja taseen vahvistamista ja vastuuvapauden myöntämistä vastuuvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta. — Puollamme liittotoimikunnan esitystä alijäämän käsitelyä.

Helsingissä huhtikuun 3 p:nä 1981

Kalevi Koskivirta
HTM

Mikko Paiho
HTM

X Tilastot ja liitteet

Jäsenjärjestöt ja edustajakokousedustajat

Järjestö	Vars.edustajat	Varaedustajat			
Ammattiyhdistysopiston Toveriliitto			Kulttuurityöntekijäin sos. dem. Yhdistys	Pentti Holappa	Hilkka Eklund
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto	Pertti T. Hyvönen Unto Rautiainen	Vesa Seppäläinen Pekka Teikari	Kulutusosuuskuntien Keskusliitto KK r.y.	Raija Ikonen Matti Kangas Aune Kivi Veli Lehtinen Anita Mauno Pentti Nieminen Eero Ollikainen Veikko Sallinen Pertti Tuominen	Lea Kainulainen Erkki Kettunen Onni Korhonen Teppo Meriluoto Tuula Määttänen Kauko Nyroos Onni Peltonen Helvi Saarni Sinikka Salonen-Saxén
Eläkkeensaajien Keskusliitto	Einari Virtanen Lauri Kolehmainen	Tauno Tuovinen Eero Vuorinen	Kumi- ja Nahkatyöväen Liitto	Viljo Ikonen Harri Raki	
Finlands Svenska Arbetarförbund	Eskil Höglund	Anders Björklöf	Kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain liitto	Erkki Tapola Anna-Liisa Harju Ulla Westerlund Jarmo Lehtonen	Paavo Tyystjärvi Reima Mänttari Eila Jarvi Ilpo Rossi
Finlands Svenska Soc. dem. Ungdomsklubbars Central-Komitee			Lasi- ja Posliinityöväen Liitto	Toivo Partanen	
Hotelli- ja Ravintola-henkilökunnan Liitto	Aarre Rinne Maija Äijänen	Eira Setälä Irmeli Maenpää	Liiketyöntekijäin	Kauko Suhonen Jan Furstenborg Kaija Kortekangas	Aarno Peltokoski Heikki Kettunen Matti Puumalainen
Ilmailualan Unioni	Tenho Keinanen		Maaseututyöväen Liitto	Viljo Heinonen Voitto Mikkola	Sointu Toivonen
Invalidiliitto	Taisto Tontti Irja Kovanen	Heimo Taskinen Osmo Skaffari	Metallityöväen Liitto	Pekka Porvali Jukka Gustafsson Kristiina Myllymaki Antti Heikkilä	Sirkka-Liisa Hahtosalo Valma Mäkinen Kirsti Kavander Jertta Roos
Järjestötoimitsijain Liitto	Pirkko Heikura	Arto Heinonen	Mielenterveys- ja kehitysvamma-alan Liitto MKL	Paavo J. Martikainen	Pasi Virtanen
Kemian Työntekijäin Liitto	Reijo Hyytiä Esko Franssila	Marja-Liisa Riskilä Toivo Marin	Nuorten Kotkain Keskusliitto	Veli Heikkilä	Pekka Kontkanen
Koteja Vanhuksille	Elisabeth Järvinen	Helka Rantanen	Nuorten Puolesta Keskusliitto	Matti J. Laine	Rauha Hirvisaari
Kotien Puolesta Keskusliitto	Marjatta Nokka	Hilkka Kujala	Paperiliitto	Unto Luhtasaari Tauno Katavisto	Kaarina Kari
Koulutusalan Sosiali-demokraattinen Yhdistys	Timo Peltovuori	Marja Pakaste	Pohjolan Opiston Toveriliitto		
Kristillisten Sosiali-demokraattien Liitto	Anna-Liisa Limmonen	Pekka Lampinen	Postiliitto	Jorma Pirinen Rauno Lehojoki	Ritva Hietala Mauno Sokura
Kuluttajaneuvontaliitto	Leena Simonen	Terttu Vuorinen			

Puutyöväen Liitto	Teuvo Taskinen	Ulf Forsman	Teknisten ja erikois- ammattien Liitto	Juhani Mattila	Risto Kovanen
Rautatielaisten Liitto	Aimo Suojanen Matti Lahtinen	Heikki Hyytiäinen Pentti Ilomäki	Tekstiili- ja Vaateus- työväen Liitto TVL	Voitto Lyytikäinen Mauri Tuominen	
Sosiaali- ja terveys- alan sos.dem. yhdistys			Tekstiililaitosmiesten Liitto	Jukka Koivunen	Matti Hyvönen
Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitto	Eero Heinaluoma Risto Paananen		Työväen Akatemian Kannatus ry	Kari Kinnunen	Siiri Liukkonen
Sosialidemokraattisen Opiskelijanuorison Keskusliitto	Arja Alho	Timo Hynynen	Työväen Akatemian Toveriliitto	Heino Ylisipola	Risto Honkanen
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK	Kurt Gustafsson Vieno Hamalainen Lauri Ihminen	Irma Raunio Hilkka Jukarainen Kirsti Kekkonen- Montonen	Työväen Näyttämöiden Liitto	Paavo Nurminen	Seppo Kankainen
	Hans Jern Jouni Jokisalo Jari-Pekka Jyrkänne Markku Jaaskelainen Lauri Kaarisalo Aulikki Liukko Mikko Paiho Terttu Vantanen Pentti Öhman	Maija-Liisa Kekkonen Heikki Lappalainen Raili Oittinen Helena Hamalainen Kirsti Palanko-Laaka Anneli Roine Tom Saxén Helvi Teppo Kerttu Vainio	Työväen Shakkiliitto Työväen Urheiluliitto	Vilho Rossi Pekka Rossi	Matti Salmi
			Valtion Työntekijäin ja viranhaltijain Liitto	Anna-Liisa Sirjamo Kari Saarenketo	Kaarle Hautakangas Ture Santamäki
			Veturimiesten Liitto	Raimo Polonen	Timo Tanner
			Vaino Voionmaan Opiston Toveriliitto		
Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto	Pertti Raitoharju Erkki Järvinen	Viljo Rantanen	Vaino Voionmaan Seatio	Olavi Hurri	Pentti Ketola
Suomen Merimies-Unioni	Seppo Soikkeli Risto Ahola	Reino Lehtonen Reino Reponen			
Suomen Sosialidemokraat- tinen Puolue r.p.	Pirkko Työläjarvi Matti Mansikka Hannu Anttonen	Pertti Paasio Erkki Grondahl Paula Parmanne			
Suomen Sosialidemokraat- tien Raittiusliitto	Mirja-Liisa Rantanen	Raisa-Tiina Lehtinen Hillervo Perttunen			
Suomen Sosialidemokraat- tinen Sanomalehtimies- liitto	Esa Järvinen	Liisa Iivonen			
Suomen Sahkoalantönteki- jain Liitto	Paavo Talala Pauli Varhevaara	Kyösti Sorsa Gunnar Yliharju			
Suomen Työväen Musiikki- liitto	Antti Mäkelä	Usko Rasilainen			

TSL:n alatoimikunnat

Ammattiyhdistystoimikunta

Pentti Öhman pj., Veikko Rantila, Paavo Toivanen, Pertti T. Hyvönen, Aarre Rinne, Hemmo Hanninen, Reijo Hyytiä, Teuvo Peltola, Reijo Kuusela, Risto Lehtivuori, Toivo Partanen, Jan Furstenborg, Pekka Porvali, Unto Luhtasaari, Teuvo Taskinen, Risto Häkkinen, Mauno Aikio, Pertti Raitoharju, Viljo Heinonen, Martti Karlsson, Paavo Talala, Juhani Mattila, Matti Hyvönen, Voitto Lyytikäinen, Jaan Vingisaar, Paavo Martikainen, Rauno Lehojoki, Matti Lahtinen, Kari Saarenketo, Raimo Polonen ja Pentti Vainio siht.

Poliittisen koulutuksen toimikunta

Pentti Laakkonen pj., Hannu Anttonen, Tuula Ahlaja, Arja Alho, Pekka Kontkanen, Aarni Tuominen, Kauko Kumpulainen, Seppo Ylinen ja Aulis Soininen siht.

Sosiaalitoimikunta

Margit Eksman pj. 23. 10. saakka, Taisto Tontti pj. 23. 10. alkaen, Pertti Ritakoski, Markku Ruohonen, Kimmo Leppo, Marja-Liisa Heiskanen 23. 10. alkaen, Aarre Lauliainen, Sirkka Merikoski, Risto Juntunen ja Vuokko Laaksonen siht.

Kuluttajatoimikunta

Viljo Ripatti pj., Rolf Johansson, Eero Ollikainen, Matti J. Laine, Leo Karetvaara, Marianne Virtanen 28. 2. saakka, Erkki Grondahl, Eino Lehtinen 28. 2. alkaen, Leena Simonen 28. 2. alkaen ja Pentti Jarvinen siht.

TSL:n ideologisen työtoimikunta

Antti Kivivuori pj, Aulis Aarnio, Pertti Hynynen, Jukka Paastela, Seppo Ylinen, Antti Vuorenrinne, Elisabeth Helander, Paavo Loppo-nen, Yrsa Stenius, Heikki Oksanen, Paavo Lipponen, Jorma Kalela ja Jukka Gustafsson

Työvaenliikkeen historian tutkimusryhmä

Jussi Turtola pj, Seppo Henttilä, Jorma Kalela, Pauli Kettunen, Paavo Puhakainen, Tero Tuomisto, Esa Lahtinen, Matti Simola ja Pentti Jarvinen siht.

Työvaentalomuseon hoitotoimikunta

Aarne Nurmi pj., Reino Virta, Helge Siren, Toimi Vehviläinen, Taimi Vehviläinen, Sirkka Yrjönen, Martti Kaltemaa, Lauri Sandberg, Risto Suomela, Matias Saloniemi, Martti Helin, Elina Vaatainen ja Pekka Gronow siht.

Työmaakirjaston johtokunta

Raimo Lindlöf pj, Tauno Simonen, Erkki Puikkonen, Anna-Liisa Sirjamo, Tapani Viitala, Reino Viranko ja Sulo Hentula siht.

Ranta-Toivalan kurssikeskuksen hoitotoimikunta

Eino Kyyhkynen pj, Aino Frilander, Onni Hyvönen, Osmo Keinanen, Kari Kortelainen, Kai Laitinen, Jorma Pirinen, Kauko Ahonen, Reijo Vaaranta ja Seppo Berg siht.

Työvaen kuvataidetoimikunta

Aira Heinanen pj., Raimo Heino, Mauri Favén, Anne Valkonen, Olli Valkonen, Erkki Kannosto, Pirkko Valo, Kirsti Hynynen, Armas Salovirta, Sulo A. Savo, Xenia Parros ja Helja Favén siht.

Työvaen elokuvatoimikunta

Seppo Saherma pj, Matti Kassila, Martti Kakko, Seppo Huunonen, Martti Soramäki, Pertti Artell, Lasse Joutsen, Risto Hannula, Jukka Vilhunen, Pertti Palttila, Markku Laitakari, Riitta Nelimarkka, Tarja Laine, Elsa Ytti, Heikki Peltonen, Mikael Franti, Arvo Ahlroos, Jaakko Seeck ja Ritva Penttinen siht.

TSL:n kirjallisuustoimikunta

Mirjam Polkunen pj, Matti Suurpaa, Ritva-Liisa Pilhjerta, Marja Haapio, Ingmar Svedberg, Mirjam Montonen, Pekka Kinnari, Matti-juhani Koponen ja Ritva Penttinen siht.

Valtioapukerhot lääneittäin 1980

Laäni	kerhoja		iasenia 1980		
	1979	1980	miehia	naisia	yhteensä
Uudenmaan	1316	1273	3648	7275	10923
Turun ja Porin	1040	1020	3265	4902	8167
Ahvenanmaan	3	19	47	70	117
Hameen	1280	1373	4523	7909	12432
Kymen	1053	950	2694	5018	7712
Mikkeli	384	394	1420	2060	3480
Pohjois-Karjala	193	292	773	1656	2429
Kuopion	292	339	938	1843	2781
Keski-Suomen	681	595	1734	3506	5240
Vaasan	509	480	1577	2253	3830
Oulun	258	249	902	1124	2026
Lapin	274	262	849	988	1837
	7219	7246	22370	38604	60974

Suomenkieliset opintokerhot lääneittäin 1980

Laäni	Opintokerhoja			Jasenia			Oppi- tunteja	myönnetty valtionapu mk
	kaup.	muissa kunn.	Yht.	miehia	naisia	yht.		
Uudenmaan	1161	80	1241	3554	7118	10672	27387	234.880,—
Turun ja Porin	749	259	1008	3209	4871	8080	21854	192.072,—
Ahvenanmaan	4	—	4	13	2	15	80	800,—
Hameen	1086	287	1373	4523	7909	12432	29793	262.643,—
Kymen	837	113	950	2694	5018	7712	20869	181.965,—
Mikkelin	254	140	394	1420	2060	3480	8512	75.475,—
Pohjois-Karjalan	205	87	292	773	1656	2429	6208	55.684,—
Kuopion	243	96	339	938	1843	2781	7289	64.039,80
Keski-Suomen	320	275	595	1734	3506	5240	12851	113.539,—
Vaasan	346	117	463	1519	2179	3698	10359	88.429,—
Oulun	143	106	249	902	1124	2026	5201	47.231,—
Lapin	221	41	262	849	988	1837	5610	50.091,—
Yhteensä	5569	1601	7170	22128	38274	60402	156013	1.366.848,80

Ruotsinkieliset opintokerhot lääneittäin v. 1980

Laani	Opintokerhoja			Jasenia			oppi- tunteja	myönnetty valtionapu
	kaup.	muissa kunn.	yht.	miehia	naisia	yht.		
Uudenmaan	20	12	32	94	157	251	707	5.949
Turun ja Porin	6	6	12	56	31	87	262	2.335
Ahvenanmaa	10	5	15	34	68	102	326	3.000
Vaasan	7	10	17	58	74	132	371	3.340
Yhteensä	43	33	76	242	330	572	1663	14.642

Suomenkieliset opintokerhot järjestöittäin vuonna 1980

Järjestö	Opintokerhoja			Jasenia			oppi- tunteja	myönnetty valtionapua mk
	kaup.	muissa kunn.	yht.	miehia	naisia	yht.		
SAK ja sen alaiset liitot								
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijä liitto	30	2	32	210	45	255	729	6.101,—
Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan liitto	44	6	50	48	290	338	1152	9.401,—
Järjestötoimitsijain liitto	1	—	1	5	1	6	22	170,—
Kemian työntekijäin liitto	13	2	15	31	65	96	326	2.818,—
Kiinteistötyöntekijäin liitto	3	—	3	14	9	23	62	580,—
Kumi- ja nahkatyöväen liitto	5	6	11	28	54	82	244	2.200,—
Kunnallisten Työntek. ja Viranhalti- jain liitto	241	35	276	499	1626	2125	6289	53.676,—
Lasi- ja Posliinityöväen liitto	9	1	10	32	37	69	225	1.910,—
Liiketyöntekijäin liitto	107	12	119	123	705	828	2632	23.211,—
Metallityöväen liitto	161	21	182	898	363	1261	4029	35.080,—
Paperiliitto	110	19	129	390	412	802	2964	24.935,—
Puutyöväen liitto	23	10	33	92	167	259	705	6.272,80
Rakennustyöläisten liitto	10	4	14	84	2	86	285	2.581,—
Suomen Ammattiliittojen Keskus- järjestö	30	11	41	96	222	318	978	7.934,—
Suomen Elintarviketyöläisten liitto ..	14	1	15	28	75	103	316	3.000,—
Suomen Kirjatyöntekijäin liitto	32	—	32	109	124	233	723	6.068,—
Suomen Maaseututyöväen liitto	7	2	9	24	41	65	204	1.696,—
Suomen Merimies-Unioni MEPA	33	—	33	105	33	138	694	6.399,—
Suomen Sos.dem. Sanomalehtimies- liitto	2	—	2	12	6	18	52	370,—
Suomen Sähköalantyöntekijäin liit- to	44	2	46	247	25	272	1019	9.025,—
Teknisten ja Erikoisammattien liitto ..	1	1	2	2	10	12	44	400,—
Tekstiililaitosmiesten liitto	3	—	3	19	—	19	62	600,—
Tekstiili- ja vaateustyöväen liitto ..	75	22	97	25	680	705	2112	18.688,—

VTY								
Mielenterveys- ja Kehitysvamma-								
alan liitto	8	1	9	14	50	64	216	1.586,—
Postiliitto	17	5	22	97	80	177	476	4.015,—
Rautatielaisten liitto	48	—	48	240	116	356	1151	9.086,—
Tullimiesliitto	1	—	1	2	4	6	22	200,—
Valtion työntekijain ja viranhaltijain								
liitto	109	10	119	248	613	861	2670	23.145,—
Veturimiesten liitto	37	—	37	207	4	211	810	7.395,—
Virkamiesten ja työntekijain yhteis-								
järjestö	1	—	1	4	4	8	20	200,—
Sosialidemokraattiset järjestöt								
Kristillisten sosialidemokraattien liit-								
to	18	—	18	66	106	172	412	3.355,—
Nuorten Kotkain Keskusliitto	23	7	30	85	142	227	652	5.465,—
Sosialidemokraattiset Naiset	176	46	222	19	1727	1746	4847	42.558,—
Sosialidemokraattisen Nuorison Kes-								
kusliitto	53	8	61	270	222	492	1345	11.268,—
Sos. dem. Opiskelijanuorison Keskus-								
liitto	25	1	26	120	49	169	550	4.905,—
Suomen Sosialidemokraattinen Puo-								
lue	601	287	888	3985	3110	7095	19269	170.049,—
Suomen Sos. dem. Raittiusliitto	10	—	10	35	46	81	202	1.819,—
E-liike								
Kulutusosuuskuntien Keskusliitto	33	9	42	89	286	375	927	7.498,—
Sosiaalialan järjestöt								
Eläkkeensaajien Keskusliitto	2191	898	3089	9156	19960	29116	65529	590.032,—
Invalidiliitto	68	39	107	317	608	925	2350	20.043,—
Kotien Puolesta Keskusliitto	54	15	69	64	424	488	1536	13.321,—
Kuluttajaneuvontaliitto	6	—	6	—	52	52	120	1.140,—
Koteja Vanhuksille ry	1	—	1	1	5	6	20	200,—
Kulttuurialan järjestöt								
Suomen Elokuvakerhojen liitto	1	—	1	5	—	5	20	200,—
Suomen Työvaen Musiikkiliitto	218	2	220	1022	737	1759	5107	41.750,—
Työvaen Näyttämöiden liitto	10	3	13	42	46	88	334	2.450,—
Työvaen Urheiluliitto	176	24	200	732	573	1305	4341	38.614,—
Työvaen Retkeilyliitto	8	—	8	38	27	65	194	1.593,—
TSL:n opintojärjestöt	136	18	154	576	557	1133	3435	29.472,—
Muiden järjestöjen								
alaiset opintokerhot	477	58	535	1384	3341	4725	11910	97.729,—
Itsenaiset opintokerhot	65	13	78	189	393	582	1680	14.645,—
Yhteensä	5569	1601	7170	22128	38274	60402	156013	1.366.848,80

Ruotsinkieliset opintokerhot järjestöittäin v. 1980

Järjestö	Opintokerhoja			Jäseniä			oppi- tunteja	myönnetty valtionapu mk
	kaup.	muissa kunn.	yht.	miehiä	naisia	yht.		
SAK ja sen alaiset liitot								
Kunnallisten Työntekijäin ja viran- haltijain liitto	19	16	35	51	208	259	770	6.645
Metallityöväen Liitto	—	1	1	10	—	10	24	200
Puutyöväen Liitto	2	—	2	9	14	23	41	370
Suomen Merimies-Unioni MEPA	5	—	5	20	5	25	100	1.000
VTY								
Mielenterveys- ja kehitysvamma-alan liitto	1	2	3	5	19	24	72	600
Valtion työntekijäin ja viranhaltijain liitto	—	1	1	4	2	6	22	200
Poliittiset järjestöt								
Sosialidemokraattisen Nuorison Kes- kusliitto	2	—	2	8	10	18	50	370
Suomen Sosialidemokraattinen Puo- lue	13	13	26	135	64	199	564	5.069
Muiden järjestöjen alaiset kerhot	1	—	1	—	8	8	20	170
Yhteensä	43	33	76	242	330	572	1663	14.624

Valtionapukerhojen opintoaineet

Ammattiyhdistystoiminta ja työelämä

	1979	1980	
Mielenterveys työelämässä	200	194	
Ammattiyhdistystiedon perusteet	212	175	
Työlainsaadanto I—II	2	99	
Järjestö- ja kokoustiedon perusteet	125	77	
KTV — meidän liittomme	—	66	
Työehtosopimuspolitiikan lähtökohdat	4	37	
Luottamusmiestieto	64	35	
Kunnall. työpaikkademokratia	9	34	
Työsuojelu	70	34	
Talouspolitiikan perusteet	73	25	
Työlainsaadanto	31	25	
Työntutkimus	19	19	
VTY — Sinun järjestösi	57	17	
Työ ja teknologia	—	15	
Sosiaalipolitiikka	25	14	
Tiedotusopas	16	13	
Nainen SAK-laisessa ammattiyhdistysliikkeessä	—	11	
Sina ja Metalli	56	8	
Muu ammattiyhdistystietous	266	1231	178 1076

Poliittinen tietous	1979	1980	
Kunnallisvaalit -80	10	264	
Järjestötoiminta eläväksi	21	185	
Kunnallispolitiikka	109	173	
Kunnallistietous	43	111	
Kansainväliset kysymykset	45	92	
Sosiaalidemokraatit ay-liikkeessä	78	58	
Sosiaalidemokratian suunta	112	34	
Sosialismi, työväenliike	137	91	
Demokraattisen sosialismin perusteet	60	23	
Politiikan peruskoulu	29	21	
Taloustietoa I	16	16	
Sosiaalidemokratian perusteita	—	10	
Sosialismin aakkoset	19	4	
Muu poliittinen tietous	94	92	1174

Yleissivistävät aineet

Yleinen kansalaistieto	671	637
Järjestötieto, yhdistystoiminta	368	396
Vieraat kielet	200	186
Suomen kieli, suullinen ja kirjallinen esitys	231	88
Kansantalous, kuluttajataito, osuustoiminta	136	63
Matematiikka, tekniikka, luonnontieteet	24	40
Yhteiskunn. kesk. kerhot	152	—

Taideaineet, humanistiset aineet, kulttuuripolitiikka

Kaunokirjallisuus, elämäkerrat	921	882
Musiikki, musiikinteoria, musiikkietä	833	823
Teatterietä, näyttämötyö	95	157
Kulttuuripolitiikka	69	98
Taidehistoria	19	25
Elokuvatietous	9	8

Harrasteaineet	1487	1593
	7219	7246

* atk:lta ei saa esiin

Ilmoittautuneet opintokerhot järjestöittäin

SAK ja sen alaiset liitot	1.1.—31.12.1979	1.1.—31.12.1980
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto	49	30
Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan Liitto	66	51
Ilmailualan Unioni	2	—
Järjestötoimitsijain Liitto	2	1
Kemian Työntekijäin Liitto	26	15
Kiinteistötyöntekijäin Liitto	5	5
Kumi- ja Nahkatyöväen Liitto	2	9
Kunnallisten Työntekijäin ja Viranhaltijain Liitto	262	426
Lasi- ja Posliinityöväen Liitto	12	10
Liiketyöntekijäin Liitto	148	114
Metallityöväen Liitto	218	230
Paperiliitto	167	116
Puutyöväen Liitto	37	47
Rakennustyöläisten Liitto	8	11
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö	44	58
Suomen Elintarviketyöläisten Liitto	15	20
Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto	26	29
Suomen Maaseututyöväen Liitto	12	9
Suomen Merimies-Unioni	17	53
Suomen Sos.dem. Sanomalehtimiesliitto	3	2
Suomen Sähköalantyöntekijäin Liitto	55	44
Teknisten ja Erikoisammattien Liitto	1	2
Tekstiililaitosmiesten Liitto	3	3
TEKstiili- ja Vaatetusyöväen Liitto	119	107
VTY		
Mielenterveys- ja Kehitysvamma-alan Liitto	12	11
Postiliitto	20	16
Rautatiealaisten Liitto	62	48
Tullimiesliitto	1	1
Valtion Työntekijäin ja Viranhaltijain Liitto	142	124
Vankilavirkailijaliitto	1	1
Veturimiesten Liitto	23	40
Virkamiesten ja Työntekijäin Yhteisjärjestö	6	—
Sosialidemokraattiset järjestöt		
Koulutusalan sos.dem. yhdistys	1	1
Kulttuurityöntekijäin sos.dem. yhdistys	—	—
Kristillisten Sosialidemokraattien Liitto	12	19
Nuorten Kotkain Keskusliitto	52	29
Sosialidemokraattiset Naiset	230	283
Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitto	123	67
Sosialidemokraattisen Opiskelijanuorison Keskusliitto	77	32
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	1011	789
Suomen Sosialidemokraattinen Raittiusliitto	13	4
Terveystalan Sos.dem. yhdistys	—	—

E-liike				
Kulutusosauuskuntien Keskusliitto	61	61	55	55
Sosiaalialan järjestöt				
Eläkkeensaajien Keskusliitto	3093		3158	
Invalidiliitto	106		105	
Kotien Puolesta Keskusliitto	81		66	
Kuluttajaneuvontaliitto	—		6	
Koteja Vanhuksille	—	3287	4	3339
Kulttuurialan järjestöt				
Kirjastovirkailijat	—		—	
Suomen Elokuva-kerhojen Liitto	—		2	
Suomen Työväen Musikkiliitto	236		251	
Työväen Näyttämöiden Liitto	7		15	
Työväen Retkeilyliitto	—		31	
Työväen Urheiluliitto	185	428	309	609
Svenska Sekretariat (ABF)				
Sos.dem. järjestöt	36		31	
SAK ja sen alaiset liitot	41		34	
Muut	3	80	2	67
TSL:n opintojärjestöt	155	155	200	200
TVK:n alaiset liitot				
Pankkitoimihenkilöliitto	112		2	
Suomen Teollisuustoimihenkilöiden Liitto	29		9	
Muut TVK:n alaiset liitot	24	165	11	22
STTK:n alaiset liitot	53	53	19	19
Muiden järjestöjen alaiset liitot	398		420	
Itsenäiset liitot	85	483	103	523
Yhteensä		7795		7691

Ilmoittautuneet opintokerhot piiri- ja opintojärjestöittäin 1980

	Ay-liike	Sd.järj.	E-liike	Sosiaali	Kultt.al.	ABF	Opj.	Muut	Yht.
Etelä-Hämeen piiri									
Hausjärven	1	1	—	6	—	—	1	—	9
Hämeenlinnan seudun	45	33	2	23	11	—	7	11	132
Janakkalan	13	12	3	25	6	—	2	3	64
Lahden seudun	53	54	6	171	55	—	13	40	392
Lounais-Hämeen	11	15	—	104	—	—	1	3	134
Riihimäen—Lopen	40	3	1	32	12	—	5	9	102
Valkeakosken seudun	18	24	—	92	2	—	1	4	141
	181	142	12	453	86	—	30	70	974
Helsingin piiri									
Helsingin	202	57	—	237	26	—	1	70	593
Keski-Suomen piiri									
Joutsen seudun	—	—	—	7	—	—	—	—	7
Jyväskylän seudun	54	46	—	274	44	—	2	34	454
Jämsän seudun	16	—	—	13	—	—	7	4	40
Keuruun	13	5	—	34	—	—	—	—	52
Kolmen Koon	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Pihtiputaan	—	1	3	—	—	—	1	—	5
Saarijärven	1	1	—	16	—	—	—	—	18
Viihtasaaren seudun	2	1	—	9	—	—	1	—	13
Äänekosken—Suolahden s.	12	19	—	37	2	—	—	8	78
	98	73	3	390	46	—	12	46	668
Kuopion piiri									
Koillis-Savon	3	1	3	8	—	—	—	—	15
Kuopion	45	26	—	41	12	—	8	13	145
Leppävirran	3	4	—	9	—	—	—	—	16
Siilinjärven seudun	5	7	—	15	—	—	9	—	36
Sisä-Savon	6	11	3	7	1	—	1	—	29
Varkauden	9	10	—	13	2	—	1	4	39
Ylä-Savon	2	7	—	63	—	—	—	—	72
	73	66	6	156	15	—	19	17	352
Kymen piiri									
Anjalankosken	5	1	—	17	—	—	—	—	23
Haminan seudun	12	11	—	13	1	—	—	—	37
Imatran seudun	45	28	16	40	35	—	—	23	187
Joutsenon	13	5	—	2	1	—	2	—	23
Kotkan seudun	75	49	3	148	39	—	12	50	376
Kouvola seudun	23	17	2	41	—	—	—	3	86
Kuusankosken	15	17	—	39	2	—	1	1	75
Lappeenrannan	24	17	—	95	7	—	—	1	144
	212	145	21	395	85	—	15	78	951

	Ay-liike	Sd.jarj.	E-liike	Sosiaali	Kultt.al.	ABF	Opj.	Muut	Yht.
Lapin piiri									
Kemin	7	11	—	45	1	—	2	—	66
Koillis-Lapin	6	2	—	8	—	—	1	2	19
Lansirajan	2	2	—	—	—	—	—	6	8
Pohjois-Lapin	3	3	—	—	—	—	—	—	6
Rovaniemen seudun	11	22	—	32	73	—	—	27	165
Tornion	2	1	—	3	—	—	2	4	12
	31	39	—	88	74	—	5	39	276
Mikkelin piiri									
Heinolan seudun	14	17	2	52	12	—	1	5	103
Itä-Savon	16	19	—	55	—	—	—	3	93
Juvan seudun	3	1	—	14	1	—	—	—	19
Kangasniemen seudun	3	2	—	2	—	—	—	—	7
Mikkelin seudun	17	20	1	37	43	—	5	1	124
Mantylharjun	1	—	—	31	—	—	—	—	32
Pieksämäen seudun	13	14	—	11	—	—	—	14	52
Sysmän—Hartolan	1	—	—	16	—	—	—	—	17
	68	73	3	218	56	—	6	23	447
Oulun piiri									
Haukiputaan—fin seudun	2	—	—	14	—	—	—	—	16
Itä-Pohjanmaan	4	2	—	11	1	—	1	—	19
Jokilaaksojen	4	8	—	7	—	—	3	—	22
Kainuun	12	9	—	12	—	—	—	—	33
Koillismaun	3	5	—	19	—	—	—	—	27
Oulun seudun	46	36	2	23	14	—	1	13	135
Raahen seudun	3	6	—	14	—	—	9	—	32
	74	66	2	100	15	—	14	13	284
Pohjanmaan piiri									
Eteläisen Suupohjan	3	6	—	—	—	—	—	1	10
Kokkolan seudun	19	8	—	13	12	—	4	3	59
Kurikan seudun	10	11	—	47	—	—	2	—	70
Lapuan seudun	12	13	—	14	—	—	—	—	39
Lestijokilaakson	1	1	—	1	—	—	—	1	4
Perhönjokilaakson	1	4	—	—	—	—	3	—	8
Pietarsaaren	3	2	—	30	—	—	—	4	39
Seinäjoen	46	12	—	64	1	—	11	2	136
Vaasan	5	9	—	40	—	—	3	1	58
Vaasan l. itäisen al.	7	8	—	10	—	—	—	—	25
	107	74	—	219	13	—	23	12	448

	Ay-liike	Sd.järj.	E-liike	Sosiaali	Kultt.al.	ABF	Opj.	Muut	Yht.
Pohjois-Hämeen piiri									
Kangasalan seudun	—	8	—	1	—	—	1	2	12
Lempäälän—Pirkkalan—									
Vesilahden	—	3	—	26	1	—	—	—	30
Mäntän seudun	5	4	—	55	1	—	—	—	65
Nokian	7	2	—	7	—	—	—	—	16
Oriveden seudun	3	—	—	—	1	—	—	—	4
Tampereen	99	87	3	89	23	—	15	46	362
Virtain—Ruoveden	5	3	—	7	—	—	5	—	20
Ylöjärven—Kurun	2	3	—	6	1	—	1	—	13
	121	110	3	191	27	—	22	48	522
Pohjois-Karjalan piiri									
Iloantsin seudun	1	1	—	—	—	—	—	—	2
Joensuun seudun	35	27	2	50	47	—	19	17	197
Keski-Karjalan	8	2	—	27	—	—	—	3	40
Lieksan	12	9	—	21	1	—	1	4	48
Outokummun seudun	9	6	—	10	2	—	—	—	27
Ylä-Karjalan	9	11	—	32	—	—	1	—	53
	74	56	2	140	50	—	21	24	367
Satakunnan piiri									
Euran—Säkylän—Köyliön	2	15	—	57	—	—	1	3	78
Harjavallan seudun	8	21	—	68	2	—	2	—	101
Huittisten seudun	—	2	—	1	—	—	1	1	5
Kankaanpään seudun	6	6	—	31	—	—	—	4	47
Kyröjärven seudun	4	10	—	1	—	—	—	—	15
Parkanon seudun	6	2	—	—	—	—	2	—	10
Porin seudun	73	68	—	49	19	—	1	24	234
Rauman seudun	19	38	—	28	19	—	8	1	113
Vammalan seudun	9	3	—	20	1	—	—	4	37
	127	165	—	255	41	—	15	37	640
Uudenmaan piiri									
Espoon	15	28	—	91	—	1	4	7	146
Hyvinkään	20	8	2	86	15	—	—	3	134
Järvenpään	15	14	—	10	3	—	3	—	45
Keravan	12	—	—	20	—	—	1	9	42
Kirkkonummen	5	—	—	2	—	—	—	—	7
Lohjan seudun	8	6	—	—	—	—	8	—	22
Loviisan	1	2	—	35	—	—	—	14	52
Luoteis-Uudenmaan	4	—	—	50	—	—	—	—	54
Länsi-Uudenmaan	22	5	—	—	—	—	1	—	28
Nurmijärven	7	—	—	9	—	—	—	2	18
Porvoon seudun	5	4	—	—	—	—	—	6	15
Tuusulan	2	2	—	3	1	—	—	1	9
Vantaan	18	22	—	53	2	—	—	15	110
	134	91	2	359	21	1	17	57	682

Varsinais-Suomen piiri									
Loimaan seudun	2	2	—	—	—	—	—	—	4
Salon seudun	17	8	—	28	—	—	—	—	53
Turun seudun	92	52	—	85	51	—	—	17	297
Uudenkaupungin seudun	3	1	—	4	3	—	—	3	14
	114	63	—	117	54	—	—	20	368
Opintojärj. ulkop. al.	8	4	1	21	—	67	—	10	111
Ahvenanmaa	9	—	—	—	—	—	—	—	9
Opintokerhoja yhteensä	1633	1224	55	3339	609	67	200	564	7691

Opinto-ohjaajakoulutus lääneittäin 1980

	3 tunnin koulutus- tilaisuus					Johdantokurssi					Peruskurssi					Jatkokurssi					Ainekohtainen					Yhteensä			
Lääni	osallistujat					osallistujat					osallistujat					osallistujat					osallistujat								
	k	l	t	m	n	yht	kpl	t	m	n	yht	kpl	t	m	n	yht	kpl	t	m	n	yht	kpl	t	m	n	yht	m	n	yht
Uusimaa	2	6	4	17	21		2	12	16	17	33	12	144	109	150	259	—	—	—	—	—	4	48	71	32	103	200	216	416
Turun ja																													
Porin	27	81	265	176	441		2	12	14	23	37	7	84	53	72	125	1	29	7	11	18	2	24	27	24	51	366	306	672
Häme	42	126	546	441	987		2	12	17	19	36	10	120	105	140	245	6	180	64	64	128	5	60	70	73	143	802	737	1539
Kymi	10	30	137	64	201		2	12	19	33	52	4	48	40	51	91	—	—	—	—	—	2	24	30	13	43	226	161	387
Mikkeli	11	33	94	59	153		2	12	16	16	32	3	36	20	57	77	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	130	132	262
Päijätälä	51	153	634	379	1013		—	—	—	—	—	2	24	15	39	54	1	29	6	14	20	—	—	—	—	—	655	432	1087
Kanada	7	21	58	54	112		—	—	—	—	—	6	72	61	92	153	3	87	15	35	50	5	60	78	23	101	212	204	416
K-Suomi	38	114	287	182	469		—	—	—	—	—	4	48	50	37	87	—	—	—	—	—	2	24	12	31	43	349	250	599
Vaasa	15	45	168	154	322		2	12	21	11	32	2	24	19	27	46	—	—	—	—	—	1	12	11	15	26	219	207	426
Oulu	—	—	—	—	—		1	6	9	12	21	3	36	25	25	50	—	—	—	—	—	2	24	16	25	41	50	62	112
Lappi	16	48	102	113	215		—	—	—	—	—	3	36	24	32	56	—	—	—	—	—	1	12	12	7	19	138	152	290
Ahvenanmaa	13	4	12	16	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	12	16
Haaparanta	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	1	12	4	11	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	11	15
Yhteensä 1980	220	660	2299	1651	3950		13	78	112	131	243	57	684	525	733	1258	11	325	92	124	216	24	288	327	243	570	3355	2882	6237
Yhteensä 1979	200	600	2018	1374	3392		14	84	145	202	347	48	576	442	577	1043	11	325	158	129	287	22	258	315	205	520	3078	2511	5589

Opinto-ohjaajakoulutus järjestötahon mukaan 1980

	Yleinen		Ay-liike		Sos.dem. järjestöt		E-liike		Kultt.		Sosiaali- järjestöt		Ruotsin- kielinen		Muu		Yh
	kpl	osall.	kpl	osall.	kpl	osall.	kpl	osall.	kpl	osall.	kpl	osall.	kpl	osall.	kpl	osall.	
3 t. til.	19	260	96	1832	92	1670	—	—	5	82	—	—	8	106	—	—	220
Johdanto- kurssi 1 pv	—	—	—	—	2	29	—	—	—	—	5	86	—	—	—	—	7
Opinto-ohj./ opintosiht.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 pv	—	—	—	—	6	128	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Opinto-ohj. perusk. 2 pv	21	444	3	77	2	63	—	—	2	51	1	17	—	—	—	—	29
Opinto-ohj. jatkok. 4 pv	3	50	—	—	1	20	—	—	—	—	1	18	—	—	—	—	5
Opinto-ohj./ opintosiht.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 pv	—	—	16	361	10	208	—	—	2	37	—	—	—	—	—	—	28
Opinto-ohj./ opintosiht.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 pv	—	—	3	52	—	—	—	—	—	—	3	76	—	—	—	—	6
Ainekoht.	11	279	6	123	4	119	—	—	—	—	—	—	—	—	3	49	24
Yht.	54	1033	124	2445	117	2237	—	—	9	170	10	197	8	106	3	49	326

Kurssitoiminta ja osallistujat lääneittäin 1980

Lääni	1978			1979			1980				
	kpl	tunnit	osall.	kpl	tunnit	osall.	kpl	tunnit	miehet	naiset	osall. yht.
Uusimaa	396	6019	11088	451	7037	12937	477	7125	6631	6661	13292
Turku ja Pori	194	1556	4754	218	1865	6130	319	2114	5062	3723	8785
Häme	455	8940	12023	488	9075	13694	638	9388	10240	6926	17166
Kymi	188	1126	2817	94	966	2327	149	1381	3030	1898	4928
Mikkeli	91	889	2106	75	786	1782	231	1466	3076	2010	5086
Pohjois-Karjala	51	457	1291	54	547	1604	100	834	2132	1632	2384
Kuopio	102	1218	3025	92	1310	2450	136	1600	1350	1034	2764
Keski-Suomi	75	725	1700	83	906	2083	173	1031	1950	2137	4057
Vaasa	104	1007	2465	88	867	2350	130	1142	1891	1242	3133
Oulu	95	1039	2460	108	1075	2451	109	1130	1603	1061	2664
Lappi	44	501	1116	62	668	1532	112	1059	1643	1436	3079
Ahvenanmaa	5	42	77	6	59	113	5	84	55	33	88
Yhteensä	1730	23519	44922	1819	25161	49453	2579	28354	38633	29793	68426
Haaparanta	3	30	47								

Kurssitoiminta järjestöittäin 1980

Työväen Sivistysliiton jäsenjärjestöt ja sd-piirit

	Kurssit		Osallistujat		
	kpl	tunnit	miehet	naiset	Yhteensä
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto	45	431	991	92	1083
Eläkkeensaajien Keskusliitto	55	883	686	817	1513
Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan Liitto	111	1342	511	1879	2390
Ilmailualan Unioni	2	14	48	4	52
Järjestötoimitsijain Liitto	1	12	23	8	31
Kemian Työntekijäin Liitto	8	123	132	96	228
Koulutusalan Sos.dem. yhdistys	2	22	86	78	164
Kulttuurityöntekijäin Sos.dem. yhdistys	3	37	54	33	87
Kulutusosuuskuntien Keskusliitto	63	877	646	1368	2014
Kumi- ja Nahkityöntekijäin Liitto	7	119	67	114	181
Kunnallisten Työntekijäin ja Viranhaltijain Liitto	249	3944	3756	4703	8459
Liiketyöntekijäin Liitto	43	972	276	755	1031
Metallityöväen Liitto	68	2800	1154	180	1334
Nuorten Puolesta Keskusliitto	2	14	76	56	132
Paperiteollisuuden Työntekijäin Liitto	10	174	229	112	341
Postiliitto	10	147	182	49	231
Puutyöväen Liitto	2	26	32	11	43
Rautatieläisten Liitto	18	307	389	25	414
Sos.dem. Nuorison Keskusliitto	64	887	1045	764	1809
Sos.dem. Naiset	16	192	18	415	433
Sos.dem. Opiskelijanuorison Keskusliitto	3	27	62	27	89
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö	31	324	858	660	1518
Suomen Elokuvakerhojen Liitto	2	24	11	12	23
Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto	16	175	371	230	601
Suomen Lasi- ja Posliinityöväen Liitto	1	27	8	13	21
Suomen Maaseututyöväen Liitto	84	515	1462	256	1718
Suomen Merimies-Unioni	16	491	260	60	320
Sos.dem. Puolue	60	492	1060	508	1568
Suomen Sähköalantyöntekijäin Liitto	47	531	1042	14	1056
Tekstiililaitosmiesten Liitto	9	41	216	—	216
Työväen Musiikkiliitto	1	7	90	30	120
Veturimiesten Liitto	1	33	20	—	20
Teknisten ja Erikoisammattien Liitto	3	61	35	33	68
Tekstiili- ja Vaatetustyöväen Liitto	10	183	18	185	203
Työväen Näyttämöiden Liitto	5	152	41	54	95
Työväen Urheiluliitto	65	899	1048	981	2029
Valtion Työntekijäin ja Viranhaltijain Liitto	27	379	359	395	754
Virkamiesten ja Työntekijäin Yhteisjärjestö	18	234	260	151	411
Työväen Kuntoliitto	7	81	49	100	149
Tullimiesliitto	1	13	24	—	24
Merimiespalvelutoimisto MEPA	2	75	25	11	36
Suomen Laivapäällystöliitto	1	35	16	—	16
Etelä-Hämeen Sos.dem. Piiri	18	107	358	139	497
Helsingin Sos.dem. piiri	21	165	327	261	588
Kymen Sos.dem. Piiri	5	30	152	63	215

	Kurssit		Osallistujat		
	kpl	tunnit	miehet	naiset	Yhteensä
Lapin Sos. dem. Piiri	3	24	39	55	94
Mikkelin Sos. dem. Piiri	64	262	991	338	1329
Oulun Sos. dem. Piiri	8	57	129	28	157
Vaasan Sos. dem. Piiri	16	98	407	124	531
Pohjois-Karjalan Sos. dem. Piiri	12	51	187	60	247
Satakunnan Sos. dem. Piiri	6	31	112	51	163
Uudenmaan Sos. dem. Piiri	42	227	685	223	908
Pohjois-Hämeen Sos. dem. Piiri	46	159	993	400	1393
Varsinais-Suomen Sos. dem. Piiri	2	16	39	55	94
Muut	35	210	373	557	930
Yhteensä	1467	19559	22528	17633	40161
Työväen Sivistysliitto	38	528	508	399	907
Ruotsinkieliset:					
ABF	15	103	163	172	335
FFC	2	16	22	21	43
FSA	2	9	36	15	51
Yhteensä	19	128	221	208	429
Työväen Sivistysliiton piiri- ja opintojärjestöt					
Etelä-Hämeen piirijärjestö	43	267	841	546	1387
Hämeenlinnan seudun opintojärjestö	31	276	413	439	852
Janakkalan opintojärjestö	10	36	172	107	279
Lahden seudun opintojärjestö	21	188	372	275	647
Lounais-Hämeen opintojärjestö	8	48	126	79	205
Riihimäen—Lopen opintojärjestö	14	143	161	252	413
Valkeakosken opintojärjestö	7	67	86	71	157
Yhteensä	134	1025	21717	1769	3940
Helsingin piirijärjestö	85	1165	1137	1563	2700
Keski-Suomen piirijärjestö	123	446	1035	993	2028
Sairjärven opintojärjestö	1	22	6	8	14
Viitasaaren seudun opintojärjestö	1	6	26	11	37
Äänekosken—Suolahden opintojärjestö	2	26	54	—	54
Yhteensä	127	500	1121	1012	2133
Kuopion piirijärjestö	32	283	570	313	883
Kuopion opintojärjestö	11	39	161	143	304
Varkauden opintojärjestö	3	19	39	51	90
Ylä-Savon opintojärjestö	1	6	19	6	25
Yhteensä	47	347	789	513	1302
Kymen piirijärjestö	32	228	502	342	844
Anjalankosken opintojärjestö	4	28	67	29	96
Haminan seudun opintojärjestö	4	34	41	32	73
Imatran seudun opintojärjestö	4	44	34	96	130

Kotkan seudun opintojärjestö	5	30	46	50	96
Kuusankosken opintojärjestö	9	91	96	123	219
Lappeenrannan seudun opintojärjestö	1	12	21	17	38
Yhteensä	59	467	807	689	1496
Lapin piirijärjestö	36	263	375	330	705
Kemin opintojärjestö	3	15	164	42	206
Koillis-Lapin opintojärjestö	1	12	6	10	16
Rovaniemen seudun opintojärjestö	1	26	9	15	24
Tornion opintojärjestö	1	7	9	7	16
Yhteensä	42	323	563	404	967
Mikkelin piirijärjestö	71	360	807	579	1386
Itä-Savon opintojärjestö	11	53	158	137	295
Kangasniemen opintojärjestö	3	9	47	30	77
Mikkelin seudun opintojärjestö	9	56	116	142	258
Pieksämäen seudun opintojärjestö	1	12	14	1	15
Yhteensä	95	490	1142	889	2031
Oulun piirijärjestö	20	244	294	155	449
Kainuun opintojärjestö	2	14	20	11	31
Oulun seudun opintojärjestö	1	6	2	51	53
Yhteensä	23	264	316	217	533
Pohjanmaan piirijärjestö	13	100	200	98	298
Kokkolan seudun opintojärjestö	3	48	31	18	49
Kurikan seudun opintojärjestö	2	14	14	36	50
Vaasan opintojärjestö	8	98	138	86	224
Yhteensä	26	260	383	238	621
Pohjois-Hämeen piirijärjestö	55	491	952	550	1502
Kangasalan seudun opintojärjestö	2	12	37	15	52
Lempäälän—Pirkkalan—Vesilahden opintojärjestö	1	7	16	6	22
Mäntän seudun opintojärjestö	2	31	239	10	249
Nokian opintojärjestö	1	7	3	14	17
Tampereen opintojärjestö	15	80	196	109	305
Ylöjärven—Kurun opintojärjestö	3	17	31	23	54
Yhteensä	79	645	1474	727	2201
Pohjois-Karjalan piirijärjestö	8	42	126	88	214
Joensuun seudun opintojärjestö	16	91	257	219	476
Keski-Karjalan opintojärjestö	1	6	6	11	17
Lieksan opintojärjestö	2	6	43	22	65
Outokummun opintojärjestö	2	18	33	12	45
Yhteensä	29	163	465	352	817

	Kurssit		Osallistujat		
	kpl	tunnit	miehet	naiset	Yhteensä
Satakunnan piirijärjestö	54	314	867	569	1436
Euran—Säkylän—Köyliön opintojärjestö	5	19	68	48	116
Harjavallan seudun opintojärjestö	3	26	44	26	70
Huittisten seudun opintojärjestö	1	3	17	18	35
Kankaanpään seudun opintojärjestö	2	19	31	11	42
Kyrösjärven seudun opintojärjestö	1	6	12	9	21
Parkanon seudun opintojärjestö	1	7	22	10	32
Porin seudun opintojärjestö	82	446	1444	999	2443
Rauman seudun opintojärjestö	9	58	187	143	330
Yhteensä	158	898	2692	1833	4525
Uudenmaan piirijärjestö	40	345	832	172	1004
Espoon opintojärjestö	12	540	58	202	260
Hyvinkään opintojärjestö	3	42	35	52	87
Järvenpään opintojärjestö	1	14	9	18	27
Kirkkonummen opintojärjestö	11	110	75	84	159
Keravan opintojärjestö	1	6	8	9	17
Lohjan seudun opintojärjestö	1	5	2	12	14
Länsi-Uudenmaan opintojärjestö	13	94	153	107	260
Nurmijärven opintojärjestö	1	11	10	10	20
Porvoon seudun opintojärjestö	10	86	182	142	324
Vantaan opintojärjestö	8	75	117	64	181
Yhteensä	101	1328	1481	872	2353
Varsinais-Suomen piirijärjestö	45	226	757	446	1203
Salon seudun opintojärjestö	4	35	63	25	88
Uudenkaupungin seudun opintojärjestö	1	3	15	4	19
Yhteensä	50	264	835	475	1310
Kaikki opinto- ja piirijärjestöt yhteensä	1055	8139	15376	11553	26929
Yhteenveto					
Jäsenjärjestöt ja sd-piirit	1467	19559	22528	17633	40161
Työväen Sivistysliitto	38	528	508	399	907
Ruotsinkieliset	19	128	221	208	429
Piiri- ja opintojärjestöt	1055	8139	15376	11553	26929
Kaikki yhteensä	2579	28354	38633	29793	68426

Kurssien aihepiirit ja osallistujat 1980

Aihe	Kurssit		Osallistujat		
	kpl	tuntia	miehiä	naisia	Yhteensä
Kielet					
Ruotsi	3	36	18	12	30
Englanti	9	40	66	49	115
Venäjä	3	132	34	30	64
Yht.	15	208	118	91	209
Historia ja maantiede					
Yleinen historia	1	12	10	7	17
Muu historia	6	79	70	72	142
Muuta	89	318	669	641	1310
Yht.	96	409	749	720	1469
Luonnontiede					
Kasvioppi	20	82	264	527	791
Muuta	7	65	59	103	162
Yht.	27	147	323	630	953
Yhteiskunnalliset aineet					
Yhteiskuntatieto	88	1125	2027	1234	3261
Valtio-oppi	2	11	23	58	81
Kansainväliset kysymykset	4	63	83	42	125
Kunnallistieto	215	1516	3873	2109	5982
Oikeustieto	1	6	11	5	16
Sosiaalipolitiikka	18	110	303	220	523
Ympäristökysymykset ja luonnonsuojelu	5	36	63	49	112
Järjestötieto	913	8579	13775	10354	24129
Luottamusmieskoulutus	271	4340	4240	2978	7218
Ammattiyhdistystieto	435	3808	6859	4301	11160
Poliittinen kasvatus	53	438	815	641	1456
Muuta	25	487	287	312	599
Yht.	2024	20519	32277	22256	54533
Taloustieto ja elinkeinoelämä					
Taloustieto	25	252	360	148	508
Kuluttajatieto	6	24	19	202	221
Osuustoiminta	46	609	549	1035	1584
Mainonta ja markkinointi	1	7	15	—	15
Yht.	78	892	943	1385	2328
Uskonto, kasvatus ja filosofia					
Seurakuntatieto	2	15	54	45	99
Psykologia	2	13	21	30	51
Kasvatus	3	51	31	25	56
Koulutus	5	112	156	123	279
Muuta	2	24	10	38	48
Yht.	14	215	272	261	533

Taideaineet					
Kirjallisuuden historia	1	7	10	5	15
Kaunokirjallisuus	2	26	13	20	33
Maalaus ja piirustus	25	791	188	519	707
Kuvanveisto	9	506	119	316	435
Näyttämötaide	14	316	99	178	277
Elokuvataide	2	24	11	12	23
Valokuvaus ja kaitafilmaus	13	174	159	86	245
Muuta	15	262	175	181	356
Yht.	81	2106	774	1317	2091
Musiikki					
Musiikkitieto	8	170	101	105	206
Musiikin teoria	4	49	36	45	81
Kuoro- ja yhtyelaulu	2	16	20	42	52
Soitinmusiikki	1	3	21	—	21
Kansanmusiikki	2	10	96	46	142
Muuta	5	53	73	44	117
Yht.	22	301	337	282	619
Tekniikka ja liikenne					
Joukkotiedotus	3	36	46	7	53
Yht.	3	36	46	7	53
Liikunta ja terveys					
Terveystieto	7	58	46	139	185
Työsuojelu	90	1953	1212	1090	2302
Ensiapu	1	3	6	4	10
Liikuntakasvatus	72	1020	1135	988	2123
Muuta	7	83	27	145	172
Yht.	177	3117	2426	2366	4792
Käytännön aiheet					
Kirjanpito	28	286	233	313	546
Kotitalous	3	16	10	41	51
Puutarhanhoito	1	16	14	12	26
Tekstiilityö	1	6	1	21	22
Muuta	3	80	28	44	72
Yht.	36	404	286	431	717
Kaikki yhteensä	2579	28354	38633	29793	68426

Luentotoiminta lääneittäin 1980

Lääni	Luentoja				Kuulijoita			
	tilaisuuksien lukumäärä		luento-tunteja		Yhteensä		Keskimäärin/ luentotil.	
	1979	1980	1979	1980	1979	1980	1979	1980
Uusimaa	75	85	156	141	3637	5737	49	68
Turku ja Pori	37	25	75	49	746	1362	20	55
Häme	62	47	128	91	3918	2446	63	52
Kymi	24	9	52	16	778	417	32	46
Mikkeli	18	38	31	73	4796	5571	266	147
Pohj.-Karjala	9	8	23	17	449	528	50	66
Kuopio	46	52	97	103	1146	1641	25	32
Keski-Suomi	15	42	29	90	328	1154	22	28
Vaasa	27	22	64	45	617	695	23	32
Oulu	17	16	35	3	318	527	19	33
Lappi	13	23	28	45	318	537	24	23
Ahvenanmaa	4	—	8	—	104	—	26	—
Yhteensä	347	367	726	703	17155	20615	50	56

Luentotoiminta toimintatahoittain

1980	Yleinen		Ay-liike		SD-järj.		E-liike		Kultt. järj.		Sosiaalijärj.		Ruotsink.		Muu		Yht.	
	kpl	osall.	kpl	osall.	kpl	osall.	kpl	osall.	kpl	osall.	kpl	osall.	kpl	osall.	kpl	osall.	kpl	osall.
Uusimaa	13	433	44	4004	10	496	4	77	14	727							85	5737
Turku ja Pori	7	470	5	216	12	657					1	19					25	1362
Häme	22	1337	10	560	10	307	3	166	3	76							47	2446
Kymi	6	303	—	—	1	44	2	70									9	417
Mikkeli	13	259	1	30	9	216	—	—	15	5066							38	5571
P-Karjala	4	142	1	29	4	357											9	528
Kuopio	48	1508	1	18	3	115											52	1641
K-Suomi	27	487	9	546	5	91			1	30							42	1154
Vaasa	10	390	1	47	1	28	10	230									22	695
Oulu	1	17	5	246	8	219			2	45							16	527
Lappi	16	367	2	35	2	30	2	83	1	22							23	537
Yhteensä	167	5713	79	5731	65	2560	20	626	36	5966	1	19					368	20615

Kirjeopetus

	Kerhot		Kerhoissa jäseniä		Yksinopiskelijoita	
	1979	1980	1979	1980	1979	1980
Aloittaneet	922	822	6430	5821	181	119
Todistukseen saaneet	883	783	6230	5604	73	49
Kirjoissa yhteensä	1569	1395	11071	9919	218	148

Kirjeellisesti opiskelleissa kerhoissa oli keskimäärin 7 jäsentä (7,1).

Yhteenvedo kirjellisestä opiskelusta

	Aloittaneet		Tod.saaneet		Kirj.op.kirj 1979		Kirj. op.kirj 1980		Yks.opisk. 1980		Yks.opisk. kirjoissa		Opisk. yht. 1979	Opisk. yht. 1980
	kerh.	jäs.	kerh.	jäs.	kerh.	jäs.	kerh.	jäs.	al.	tod.	1979	1980	1979	1980
Ammattiyhdistysliike ja työelämä	675	4824	644	4612	1230	8729	1131	8074	41	27	86	57	8815	8131
Poliittinen tietous	24	176	20	152	51	350	40	293	8	3	21	10	371	303
Järjestötoiminta	27	165	33	229	102	691	53	357	12	2	35	13	726	370
Muut yhteiskunnalliset aineet	14	92	32	209	67	443	40	266	3	1	5	3	448	269
Kielet ja matematiikka	57	390	38	276	92	668	93	656	54	15	70	64	738	720
Kirjallisuus ja muut harrasteet	25	174	16	126	27	190	38	273	1	1	1	1	191	274
	822	5821	783	5604	1569	11071	1395	9919	119	49	218	148	11289	11067

Opintoaineistojen tuottaminen

Vuoden 1980 aikana tuotettiin seuraavat uudet tai uusitut opinto-aineistot:

	painos
Ammattiyhdistystiedon perusteet (SAK) I	3000 kpl
Ammattiyhdistystiedon perusteet (SAK) II	2500 kpl
Puutyöväen Liiton aineisto (Ay-tieto II)	2000 kpl
Kirjatyöntekijäin Liiton aineisto (Ay-tieto II)	2000 kpl
Energian vaihtoehdot (SDP)	2000 kpl
Ihmisten enemmistö	1000 kpl
Johdatus marxilaiseen filosofiaan	1600 kpl
Kansanomaisia käsityötapoja	1000 kpl
Kokoustoiminta	3000 kpl
Sinä ja minä — me sosialidemokraatit (SDP)	3000 kpl
Sosialidemokratian perusteita (SDP)	3000 kpl
Tietoa eläkkeensaajalle (EKL)	2000 kpl
Toimintakirja jäsentöimikunnille (KK)	3000 kpl
Työntutkimus (SAK)	3000 kpl
Työpaikkaruoka — työntekijän parhaaksi (SAK)	2000 kpl
Yhdessä poistamme ympäristöongelmat	2000 kpl
Automaatio (SAK, opintosuunnitelma)	1000 kpl
KTV — työsuojaus kunnissa ja kuntainliitoissa (opintos.)	1000 kpl
Nainen SAK:laisessa ammattiyhdistysliikkeessä (opintos.)	1000 kpl
Työlaisurheilijan yhteiskuntaoppi (TUL, opintosuunnitelma)	150 kpl
KAT — vårt förbund	1000 kpl
Skall vi förändra vårt principprogrammet	300 kpl
Pensiontagarnas centralförbund för ditt bästa	200 kpl

Lisäpainoksia otettiin seuraavasti:

Järjestö- ja kokoustiedon perusteet (SAK)	500 kpl
Järjestötehtävien peruskurssi	150 kpl
Järjestötoiminta eläväksi (SDP)	1000 kpl
Suomen työväenliikkeen historia I (opintosuunnitelma)	300 kpl
Työlainsäädäntö (SAK)	3000 kpl

Aineiston menekki toimintatahoittain

	1977	1978	1979	1980
SAK-aineistot	14 335	11 669	15 045	13 619
SDP—TSL -aineistot	5 150	3 901	8 531	4 955
Muut jäsentahot ja yleiset aineistot	10 223	7 946	6 610	4 366
Kaunokirjalliset opintosuunnitelmat	417	824	830	479
Yhteiskunnalliset				
opintosuunnitelmat	754	911	486	293
Harrasteaihteiset opintosuunnitelmat	425	587	355	253
TSL:n monistesarja	—	—	437	98
Kielet ja matematiikka	—	270	228	209
Ruotsinkieliset aineistot	—	—	—	1 949
Yhteensä	31 304	26 108	32 576	26 221

Esimerkkejä TSL- kulttuuritapahtumista 1980

ETELÄ-HÄME

Työväen musiikkitapahtuma; Kulttuuritoimintaa työpaikoilla; Työlaistaiteilijoiden apauksia

Hausjärvi Työväen iltamat; Teatteri- ja konserttimatkoja

Hämeenlinna TTT-iltamat; Puistokonsertti

Janakkala Kisällilaulukonsertti; muita konsertteja ja teatteriesityksiä, teatterimatkoja, lastenelokuvatilaisuuksia

Lahti Kulttuuriruiske; Kulttuuriklubi-illoja; Elokuvakerho; Kuva-aideryhmä; Kulttuurimatkoja

Lounais-Häme Pumpulienkelin kulttuuritapahtuma

Valkeakoski Kirjallisuuspäivä; Iltamia; Itsenäisyyspäivän toverit; Ympäristövuoden valokuvanäyttely

HELSINKI

Veikko Lavin konsertti; Kulttuuriklubi

KESKI-SUOMI

Työväenperinnetutkimus piirin alueella

Jyväskylä TSL—KSL kuvataideleiri; lisäksi opj toimii Jyväskylän talven muodollisena järjestäjänä

Jämsä Jamsan äijän päivät

Keuruu Kulttuuritapahtuma

Puhtipudas Työväen kulttuuriviikko

Viitasaari Kuvataideleiri

Äänekoski—Suolahti Songilon konsertti

KUOPIO

Kuopio Kirjallisuustapahtuma; Kaupunginosatilaisuuksia

Leppävirta Musiikkitapahtuma Leppävirta-päivien yhteydessä

Sisä-Savo: Työväenlauluiltoja; Työväen iltamat

KYMI

Harrastetyönäyttely

Anjalankoski Työväenlauluilta; Harrastetyönäyttely

Imatra Veikko Lavin konsertti

Kotka Pekkas-päivät

Kouvola Runossako voimaa-tapahtuma; Työväen iltamat; Lauluja Dylanilta-konsertti; Työväenlauluilta

Kuusankoski Lasten kulttuuritapahtuma

LAPPI

Ruskapäivät; Rajantonta työväenkulttuuria yhteistyössä ABF:n Norrbottenin piirin kanssa; Työväenlauluilta Ivalossa

Kemi Kirkkokonsertti; Songilon konsertti

Koillis-Lappi Kulttuuri-iltamat;

Länsiraja Tornionjokilaakson kulttuuritapahtuma

Pohjois-Lappi Työväen lauluilta; Kesätapaaminen

Rovaniemi Ruskapäivät (yhdessä piirin kanssa)

Tornio Kirkkokonsertti

MIKKELI

Heinäveden työväentapahtuma; Kirjailijatahtuma; Kirjailijatahtuma

Heinola Työväen iltamat

Itä-Savo TTT-iltamat; Teatteria työpaikoilla

Mikkeli Kylätapahtuma

Sysmä—Hartola Kirjailijatahtuma

OULU

Piirin työläistapahtuma

Kainuu On lähellänne lämmin -konsertti

Oulu Reissumiehet laulavat-konsertti; Eino Gronin kirkkokonsertti; Jattilainen (Yrjö Kallisen elämään perustuva teatteriesitys)

POHJANMAA

Piirin kulttuuritapahtuma Seinajoella

Kokkola Kirjallisuuseminaari; Työväen iltamat; Kuvataideleiri

Kurikka Lasten juhannustapahtuma; Aikuisväen iltamat; Isanpöytätilaisuus; Nukketeatteriesitys

Lestijokilaakso TSL-Nuoret Kotkat kesätapahtuma

Perhonjokilaakso Vappujuhla; TSL 60-juhla; Ohjelmallinen tilaisuus Kaustisella

Pietarsaari Perheiltamat

Seinäjoki Piirin kulttuuritapahtuma

Vaasa Elokuinen iltapäivä; Koko perheen viikonloppu

Vaasan läänin itäinen opj Syystapahtuma

POHJOIS-HÄME

Perinteentutkimusta, Kulttuurimatkoja, Jattilainen-esitys

Kangasala Iltamat (4); Lauluilta; Rantajuhla; Kuoro perustettu

Lempäälä—Pirkkala—Vesilahti Iltamat

Mänttä Viljo Kajava-ilta

Nokia 50-vuotisjuhla
Tampere Työväen elokuvapäivä; Viikonloppuseminaari; Punaisen
julistuksen 75-vuotisjuhla
Virrat—**Ruovesi** Teatterimatkoja; Pikkujoulu
Ylöjärvi—**Kuru** Iltamat; Kirjallisuusilta; Vika on sika-näytelmän
esitys

POHJOIS-KARJALA

Joensuu Työväen itsenäisyysjuhla; Työpaikka- ja laitosvierailuja;
Työläistaiteilijat-näyttely; Työväen kulttuuritapahtuma; Nuorisodis-
co
Lieksa Kulttuuribussi; Työläistaiteilijoiden näyttely; Musiikki- ja
kirjallisuustilaisuus; 25-vuotisjuhla

SATAKUNTA

Iltamat Ulvilassa ja Kaasmarkussa; Valokuvakeräys; Maakuntajuh-
lien iltamat
Eura—**Köyliö**—**Säkylä** Työväen kulttuuriviikko
Harjavalta Vanhan ajan iltamat (3)
Kankaanpää Työväen iltamat
Kyrösjärvi Työväenmusiikki-ilta; Keskustelutilaisuus
Parkano Veikko Sinisalon lausuntailta
Pori Koko perheen iltamat; Iltamat; Opintokauden päättäjaiset
Rauma Iltamat
Vammala Kulttuuritapahtuma (3)

UUSIMAA

Espoo Ilta Veikko Sinisalon kanssa; 15-vuotisjuhla
Porvoo Harrastajataiteilijoiden näyttely; Työväenlauluiltoja; Työ-
väen iltamat; Konsertti- ja teatterimatkoja

VARSINAIS-SUOMI

Ympäristövuoden konsertti; Maakuntajuhlien iltamat
Salo Malin veljesten konsertti
Turku Kulttuuriklubi; Iltamat (2)
Uusikaupunki Malin veljesten konsertti

Työväen
Sivistysliitto TSL r.y.
Toimintakertomus
1978

